

Openbaar Ministerie

College van procureurs-generaal

Parket-Generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)88 699 1100
telefax +31 (0)88 699 0164

Onderdeel	Bestuurlijke en Juridische zaken
Contactpersoon	mr.
Doorkiesnummer(s)	088 699 8864
Datum	22 april 2015
Ons kenmerk	PaG/BJZ/47578
Bijlage(n)	6
Onderwerp	Beslissing op bezwaar

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte ,

In uw brief van 5 januari 2015, door mij ontvangen op 6 januari 2015, heeft u namens (hierna: uw cliënt) bezwaar gemaakt tegen de beslissing van 28 november 2014 met kenmerk HO 15.WOB.16588.

Met deze brief beslis ik op uw bezwaar.

Verloop van de procedure

In uw brief van 3 september 2014, ontvangen op diezelfde dag, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) het arrondissementsparket Den Haag gevraagd om openbaarmaking van informatie over — kort en zakelijk weergegeven — het door het Openbaar Ministerie (hierna: het OM) gevoerde beleid met betrekking tot de media in het algemeen, maar ook in de specifieke casus van het onderzoek dat liep naar de uitingen op de website van Geenstijl. Daarnaast hebt u gevraagd om informatie over contacten en overleggen tussen de gemeente Den Haag en het OM sinds het begin van de onrusten rond ISIS en de bijkomende demonstraties.

In de brief van 3 september 2014 is de ontvangst van het verzoek bevestigd. Voorts is in de brief van 26 september 2014, onder opschorting van de beslistermijn, gevraagd om een nadere specificatie van het verzoek ten aanzien van de contacten en overleggen tussen de gemeente Den Haag en het OM.

In de brief van 6 oktober 2014 heeft u gereageerd op het verzoek om precisering. U heeft toegelicht dat het verzoek ziet op alle documenten vanaf 1 januari 2010, dat er wordt gevraagd om alle demonstraties die enigszins verband houden met ISIS of ander vergelijkbaar extremisme en dat het alle vormen van communicatie betreft.

In de brief van 9 oktober 2014 is aan u kenbaar gemaakt dat op die dag een derde-belanghebbende om zienswijze is gevraagd. De derde-belanghebbende heeft op 21 oktober 2014 zijn zienswijze gegeven en zich daarbij verzet tegen openbaarmaking van gegevens die naar zijn persoon verwijzen (privé-adres, naam, geboortedatum, BSN).

In de brief van 28 oktober 2014 is de termijn om op het verzoek te beslissen met vier weken verdaagd.

In de brief van 28 november 2014 is er op het verzoek beslist. Er is gedeeltelijk aan uw verzoek tegemoet gekomen door de gevraagde informatie deels openbaar te maken. De overige informatie is geweigerd, omdat die persoonlijke beleidsopvattingen bevat en de documenten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad, en omdat de in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder c, e en g Wob neergelegde belangen zwaarder wegen dan het belang van openbaarmaking. Bij deze afweging is de zienswijze van de derde-belanghebbende betrokken.

Tegen deze beslissing heeft u bij brief van 5 januari 2015 pro forma bezwaar gemaakt. De ontvangst van dit bezwaarschrift is bevestigd in de brief van 7 januari 2015. Tevens bent u in de gelegenheid gesteld om binnen vier weken de gronden van het bezwaar aan te vullen.

In uw brief van 2 februari 2015, door mij ontvangen op 4 februari 2015, heeft u het bezwaar aangevuld met de gronden.

In onderling overleg is de datum van de hoorzitting vastgesteld. Op 6 februari 2015 vond de hoorzitting plaats in het Paleis van Justitie te Den Haag.

Voor de samenstelling van de commissie en het verhandelde ter zitting verwijs ik naar het verslag van de hoorzitting dat als bijlage bij dit besluit is gevoegd en hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd.

In de brief van 16 maart 2015, kenmerk PaG/BJZ/47356, heb ik de termijn om te beslissen op het bezwaarschrift met zes weken verdaagd.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Uw bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het besluit en de gronden van het bezwaar zijn binnen de daartoe gestelde termijn aangevuld. Het voldoet ook aan de overige door de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gestelde eisen zodat het bezwaarschrift ontvankelijk is.

Beoordeling van het bezwaar

Wettelijk kader

Uw bezwaarschrift heb ik beoordeeld aan de hand van de Wob. Uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, voor degene die om informatie verzoekt een recht op openbaarmaking van de informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan de openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten wanneer zich (één of meer) van de in de artikelen 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare informatie.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering, welk belang de Wob vooronderstelt. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid gemaakt worden naar gelang de persoon of de oogmerken van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden betrokken het algemene of publieke belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker. Wanneer deze belangenafweging leidt tot het oordeel dat de gevraagde informatie geheel of gedeeltelijk verstrekt moet worden, betekent dit dat niet alleen de verzoeker, maar iedereen die dat wenst van deze informatie kennis kan nemen.

Gronden van bezwaar

In uw bezwaarschrift en tijdens de hoorzitting heeft u — verkort en zakelijk weergegeven — het volgende aangevoerd.

U stelt dat het verzoek onzorgvuldig is behandeld, omdat er onnodig vertraging is opgetreden. U wijst daarbij op de afspraken die via de Nationale ombudsman zijn gemaakt tussen mijn ministerie en journalisten. Ook brengt u naar voren dat nieuws een tijdkritisch proces is, zodat spoedige beantwoording noodzakelijk is ter verzekering van ieders rechten.

U stelt dat ten onrechte — en in strijd met de normale gang van zaken — aan de derde-belanghebbende slechts in algemene bewoordingen is voorgehouden welke informatie er mogelijk voor openbaarmaking in aanmerking komt.

U geeft aan dat het uw cliënt niet te doen was om de reeds openbare Aanwijzing voorlichting opsporing en vervolging (hierna: de Aanwijzing). Uw cliënt beoogt informatie te krijgen achter het gevoerde beleid. Deze informatie is ten onrechte niet geïnventariseerd. Daarbij geeft u aan dat het ongeloofwaardig is dat deze informatie niet bij het OM berust, vanwege het feit dat er extern trainingen worden ingekocht. In dit kader wijst u er nog op dat volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) het bestuursorgaan de informatie die bij een externe ligt alsnog opvraagt, zodat het er een beslissing over kan nemen. Uit het bestreden besluit blijkt niet dat dit is gebeurd. Hetzelfde geldt voor het gevraagde onder punt 14 en 15 van het verzoek. Gelet hierop is de behandeling van het verzoek in strijd met het verbod op détournement de procedure.

U stelt dat onduidelijk is hoe er gezocht is en u bent van mening dat er opnieuw een zoekslag moet plaatsvinden om het verzoek goed te kunnen beantwoorden.

Ter illustratie van het belang van openbaarmaking, hetgeen door de Wob wordt verondersteld, wijst u erop dat de relatie tussen het OM en de media gespannen is. Dat er een onderzoek wordt gestart naar Geenstijl ondermijnt de vrijheid het publieke debat te voeren. Het is echter van belang dat het maatschappelijk debat vrij kan worden gevoerd, ook al doet Geenstijl dat op een manier waarmee het op andere media voor loopt. In dit geval zijn het arrondissementsparket Den Haag en de gemaakte keuzes onderwerp van het debat. Het OM is de instantie die mensen de maat neemt en daarom is het van belang dat er hier maximale transparantie wordt betracht. De beslissingen van het OM moeten controleerbaar zijn.

Met betrekking tot het overzicht van de demonstraties stelt u dat ten onrechte slechts over een deel van het document is beslist. Het verzoek is nadrukkelijk zo geformuleerd dat voor het hele document over openbaarmaking moet worden beslist. Dit is van belang om inzicht te krijgen in de andere demonstraties die vergelijkbare doelen hebben. In dit kader wijst u erop dat het doel van de Wob is te kunnen toetsen hoe de overheid haar werk doet.

Ten aanzien van de geweigerde passages in de driehoekverslagen geeft u aan dat het niet de bedoeling is dat onderzoeksstrategieën openbaar worden gemaakt. Of deze weigeringsgrond correct is toegepast, valt echter alleen te controleren door een onafhankelijke derde. Het bezwaar dient er dan ook toe te controleren of deze grond alleen is toegepast op lopende opsporing.

Tot slot verzoekt u om toekenning van een vergoeding voor de kosten voor door u beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar

U hebt een aantal bezwaren naar voren gebracht tegen de zorgvuldigheid van de behandeling van het verzoek. U stelt onder meer dat de behandeling te lang heeft geduurd, dat er te laat om specificatie van het verzoek is gevraagd en dat de derde-belanghebbende onvoldoende is geïnformeerd. Hoewel deze gronden niet tot herroeping van het bestreden besluit kunnen leiden, in die zin dat ze niet alsnog de openbaarmaking van de gevraagde informatie kunnen bewerkstelligen, zie ik aanleiding als volgt op uw gronden te reageren.

Ik betreur ten eerste dat u de behandeling van het verzoek als onzorgvuldig heeft ervaren. Ik heb juist beoogd uw verzoek zeer zorgvuldig te behandelen en daarom heb ik de procedure gekozen zoals die zijn beslag heeft gekregen. Deze procedure voldeed overigens aan de voorwaarden en mogelijkheden die door de Wob en de Awb zijn gegeven. Met betrekking tot het verzoek om specificatie kan ik verder zeggen dat er eerst voor is gekozen om op basis van uw verzoek te zoeken naar informatie, alvorens naar u terug te gaan. Ik heb er voor gekozen om aan de derde-belanghebbende niet de volledige documenten toe te sturen, omdat de derde-belanghebbende bij uw cliënt werkzaam is en niet al de beschikking had over de gevraagde informatie. Door de informatie wel mee te sturen, zou ik de gevraagde informatie al verstrekt hebben. Of de gevraagde informatie verstrekt kon worden, lag op het moment van het vragen van een zienswijze juist nog ter beoordeling voor.

Daarbij ben ik van oordeel dat het bij het vragen van een zienswijze, hoewel goed gebruik en vaak heel praktisch, niet dwingend is voorgeschreven dat de betreffende documenten worden meegezonden naar de derde-belanghebbende.

In het navolgende zal ik per thema reageren op de zoekslag en de weigering om informatie openbaar te maken.

Communicatiebeleid Openbaar Ministerie

U geeft aan niet op zoek te zijn naar de al openbare Aanwijzing, maar naar informatie achter het gevoerde beleid.

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift en de tijdens de hoorzitting gegeven toelichting heb ik nogmaals gezocht of er informatie bij mij berust die onder de reikwijdte van uw verzoek valt. Tijdens deze zoekslag heb ik alsnog 4 documenten aangetroffen. Deze documenten heb ik opgenomen in de bijgevoegde inventarislijst. Ik herroep het bestreden besluit in zoverre en zal verderop beslissen over de openbaarmaking van de alsnog aangetroffen informatie.

In document 11 is informatie opgenomen over mediatrainingen die gevolgd zijn door (hoofd)officieren van justitie en woordvoerders. Meer of andere informatie is niet aangetroffen. Dit licht ik toe.

Medewerkers van het OM worden geacht voortdurend bij te blijven in hun vakgebied en functie. Dit is voornamelijk de verantwoordelijkheid van de medewerker zelf en zijn leidinggevende. Indien daarvoor opleidingen nodig zijn, kunnen die worden afgenomen bij onder meer commerciële bureaus, hogescholen en universiteiten. Dit geldt ook voor zogenaamde mediatrainingen voor (hoofd)officieren van justitie en woordvoerders. Per medewerker wordt gekeken of er een opleidingsbehoefte is en welke opleiding daaraan tegemoet kan komen. Aangezien deze opleidingen door (een) externe(n) worden ontwikkeld en worden onderwezen aan individuele medewerkers, beschik ik niet over documenten (zoals presentaties of ander lesmateriaal) met betrekking tot deze opleidingen. In uw bezwaarschrift hebt u zich op het standpunt gesteld dat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling blijkt dat ik deze informatie op dien te vragen bij diegene waar ze wel berust. Ik deel dit standpunt niet, omdat die plicht alleen geldt in de gevallen waar de informatie bij het bestuursorgaan behoort te berusten. Zoals ik hiervoor al uiteen heb gezet, wordt de opleiding door individuele medewerkers gevolgd en extern voorbereid en onderwezen.

Het lesmateriaal wordt niet door het OM ontwikkeld of bewaard. Ik heb daarom geen informatie opgevraagd bij externe(n). Daar uw verzoek zich richt op de inhoud van de trainingen en de achtergrond van het beleid, heb ik niet gezocht in de financiële administratie naar facturen van gevolgde opleidingen.

Naar aanleiding van uw bezwaar ben ik ook nagegaan of er bij mij informatie berust over instructies over het wel of niet te woord staan van de media en Geenstijl in het bijzonder. In bezwaar is deze informatie — wederom — niet aangetroffen.

ISIS-demonstraties

In uw verzoek heeft u gevraagd om alle correspondentie over ISIS-demonstraties tussen het arrondissementsparket Den Haag en de gemeente Den Haag. U hebt daarbij ook gevraagd om afspraken en contacten waarvan geen schriftelijke verslaglegging is gemaakt, maar waarvan wel agenda-afspraken zijn. Ik overweeg hieromtrent als volgt.

Twee keer per week vindt er een zogenaamd driehoeksoverleg plaats tussen het arrondissementsparket, de gemeente en de politie. In deze overleggen wordt vrijwel alles wat in Den Haag en omgeving speelt besproken. Het komt dan ook niet vaak voor dat er buiten deze overleggen om afspraken worden gemaakt over zaken die al besproken worden/zijn in de driehoek. In de agenda van de hoofdofficier van justitie heb ik dergelijke afspraken over dit onderwerp in ieder geval niet aangetroffen en ook bij de medewerkers van het arrondissementsparket zijn deze niet bekend. Daarbij komt nog dat de Wob enkel van toepassing is op informatie die is neergelegd in documenten (daaronder vallen alle gegevensdragers). Ik kan dus geen informatie openbaar maken die niet ergens is vastgelegd. Op grond van uw verzoek zijn alle verslagen van de driehoek bekeken en heb ik die verslagen geselecteerd waarin het onderwerp van uw verzoek voorkomt. Deze documenten zijn in de inventarislijst opgenomen als documenten 6 en 7. Gelet hierop ben ik van oordeel dat alle beschikbare informatie is geïnventariseerd. Nu de informatie-uitwisseling over dit onderwerp heeft plaatsgevonden via de driehoeksoverleggen en de relevante verslagen allemaal zijn geïnventariseerd, heb ik uw verzoek niet doorgestuurd naar de gemeente Den Haag.

Met betrekking tot het overzicht van de demonstraties stelt u dat ten onrechte slechts over een deel van het document is beslist.

U wenst openbaarmaking van het gehele document om inzicht te krijgen in andere demonstraties die vergelijkbare doelen hebben. In dit kader wijst u erop dat het doel van de Wob is te kunnen toetsen hoe de overheid haar werk doet. Voorts geeft u aan dat het niet uw bedoeling is dat onderzoeksstrategieën die in de geweigerde passages in de driehoekverslagen zijn opgenomen openbaar worden gemaakt. Alleen een onafhankelijk derde kan echter beoordelen of deze grond correct is toegepast. Ik overweeg hieromtrent het volgende.

In het kader van de behandeling van dit bezwaarschrift heb ik opnieuw naar de aangetroffen documenten gekeken en beoordeeld of de uitzonderingsgronden terecht zijn toegepast. Gelet op de omschrijving van uw verzoek ben ik van oordeel dat in het bestreden besluit op goede gronden alleen is beslist over de openbaarmaking van informatie die betrekking heeft op de demonstraties die (in ruime zin) verwant zijn met ISIS. Informatie van de overige demonstraties vallen niet onder de reikwijdte van het verzoek en die is daarom op goede gronden niet openbaar gemaakt.

Voorts ben ik van oordeel dat in de documenten 6 en 7 op goede gronden informatie over andere onderwerpen dan demonstraties onleesbaar is gemaakt, omdat deze informatie niet onder de reikwijdte van uw verzoek valt. Ik heb echter wel besloten een aantal passages in document 6 alsnog openbaar te maken. Deze passages zijn in het bestreden besluit ten onrechte geweigerd. De overige onderdelen van documenten 6 en 7 zijn naar mijn oordeel terecht geweigerd op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder c Wob en de persoonsgegevens zijn terecht geweigerd op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e Wob.

Wel heb ik geconstateerd dat er bij u onduidelijkheid is over de precieze weigering van de informatie en de grond waarop. Daarom heb ik in de bijlagen bij dit besluit naast de betreffende passages aangegeven welke uitzonderingsgrond van toepassing is. Verder is aangegeven welk deel van de informatie die is opgenomen in de aangetroffen documenten niet onder de reikwijdte van uw verzoek valt. Deze passages vallen buiten de reikwijdte van uw verzoek en die heb ik gemarkeerd als niet relevant (NR). Alle in document 8 zwart gemaakte delen vallen niet onder de reikwijdte van uw verzoek.

Onderzoek naar uiting op de website

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift heb ik opnieuw beoordeeld of document 2 openbaar gemaakt kan worden. Ik heb besloten de weigering om document 2 openbaar te maken te handhaven, onder verbetering van de motivering.

Het bedoelde document is een proces-verbaal. Een proces-verbaal bevat uit zijn aard politiegegevens. Volgens artikel 1 onder a van de Wet politiegegevens (hierna: Wpg) is een politiegegeven elk persoonsgegeven dat in het kader van de uitoefening van de politietaak wordt verwerkt. Bij de beoordeling of gegevens als politiegegevens dienen te worden aangemerkt, is onder meer bepalend of die gegevens een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon betreffen. De Wpg staat openbaarmaking van politiegegevens niet toe en wijkt in die zin af van het bepaalde in de Wob. In zoverre dient uw verzoek om openbaarmaking te worden afgewezen. In deze afweging is geen ruimte voor de omstandigheid dat de derde-belanghebbende tijdens de hoorzitting heeft aangegeven dat hij slechts bezwaar heeft tegen openbaarmaking van de in het document vervatte adresgegevens en instemt met openbaarmaking van de overige politiegegevens.

Document 2 bevat naast politiegegevens tevens informatie anders dan politiegegevens. Die andere informatie dient aan de hand van de Wob te worden beoordeeld. De andere informatie betreft de wijze waarop de politie een onderzoek in openbare bronnen aanpakt. Dat de politie dergelijke bronnen onderzoekt is bekend. Niet bekend is hoe de politie daarbij in een concreet geval als het onderhavige stap voor stap te werk gaat en wat de concrete resultaten daarvan zijn. Openbaarmaking biedt daarmee niet alleen inzicht in het kennisniveau, maar ook in de informatiepositie van de politie. Met dat inzicht (in deze werkwijzen van de politie bij dit soort onderzoeken) is het niet uitgesloten te achten dat bij toekomstige soortgelijke onderzoeken de aanpak van de politie effectief wordt gedwarsboord. Dit kan ertoe leiden dat deze werkwijzen van de politie in de toekomst hun effectiviteit verliezen, met alle gevolgen van dien. Het belang van inspectie, controle en toezicht dient daarom naar mijn oordeel zwaarder te wegen dan het belang van openbaarmaking. Gelet hierop besluit ik op grond van artikel 10 tweede lid, aanhef en onder d Wob ook de overige informatie niet openbaar te maken.

Beoordeling alsnog aangetroffen documenten

Document 9 is reeds openbaar en voor eenieder toegankelijk via www.om.nl. Deze informatie valt daarom niet onder de reikwijdte van de Wob.

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e en g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd en het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

In de documenten 10 tot en met 12 staan namen van medewerkers van het OM, en namen van personen die een contract met het OM hebben afgesloten. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarbij acht ik het van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individu, maar om openbaarmaking in de zin van de Wob en dus openbaarmaking voor eenieder. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier gaat om medewerkers die geen publieke functie vervullen. De namen van medewerkers met een publieke functie (zoals woordvoerders, (plv.) parkethoofden en persofficieren van justitie/persadvocaten-generaal) heb ik laten staan. Met betrekking tot de namen van de medewerkers die een niet publieke functie vervullen, acht ik het van belang dat het niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob en dus openbaarmaking voor eenieder en voor altijd. Gelet hierop heb ik deze gegevens onleesbaar gemaakt. Met betrekking tot de in document 11 genoemde telefoonnummers van het OM geldt dat deze inmiddels grotendeels zijn vervallen.

Voor wat betreft de telefoonnummers en e-mailadressen ben ik van oordeel dat deze geweigerd moeten worden op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g Wob, omdat het belang van het voorkomen van onevenredig nadeel zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking.

Deze benadeling bestaat eruit dat in de onleesbaar gemaakte passages interne telefoonnummers of (e-mail)adressen van het OM staan genoemd. Op www.om.nl en in correspondentie die verstuurd wordt vanuit het OM staan de contactgegevens vermeld, die kunnen worden gebruikt door externen om contact op te nemen met het OM. Dit heeft als doel om de communicatie te stroomlijnen. Door het openbaar maken van interne nummers en adresgegevens bestaat het risico dat personen ten onrechte rechtstreeks worden benaderd en correspondentie niet of te laat in behandeling wordt genomen. Dit zou het OM onevenredig benadelen en daarom ben ik van oordeel dat deze gegevens terecht zijn geweigerd.

De namen van de media, anders dan de persoonsgegevens, die een contract hebben gesloten heb ik onleesbaar gemaakt in document 11. Naar mijn oordeel weegt het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van deze personen en organisaties zwaarder dan het belang van openbaarmaking, aangezien de gegevens van deze personen en organisaties uitsluitend zijn versterkt voor het doel om samen te kunnen werken met het OM, niet met het oog op openbaarmaking voor eenieder. De informatie is in document 11 opgenomen ter illustratie en als voorbeeld. Het is geenszins de bedoeling geweest om deze gegevens breed te delen. Mochten de gegevens openbaar worden gemaakt, dan worden de personen en organisaties waar die gegevens betrekking op hebben, evenals het OM onevenredig benadeeld.

In document 11 heb ik in bijlage 5 'verkorte Iprox-handleiding' een aantal internetadressen onleesbaar gemaakt, omdat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van onevenredige benadeling van het OM. Openbaarmaking van de serveradressen kan het hacken van het computernetwerk / de internetsite van het OM vergemakkelijken. Hierdoor zou het OM onevenredig benadeeld kunnen worden.

Tot slot merk ik nog op dat op pagina 19 van document 10 staat "Dit bleek uiteindelijk echter niet te staven door cijfers." Deze zin is feitelijk onjuist, want de centrale boodschap kon wel worden gestaafd door cijfers.

Beslissing

Gelet op het voorgaande verklaar ik uw bezwaar (gedeeltelijk) gegrond en herroep ik het bestreden besluit voor wat betreft document 6, alsmede de aanwezigheid van informatie over het mediabeleid. In plaats daarvan beslis ik als volgt op uw verzoek.

Ik heb besloten de documenten 6 en 10 tot en met 12 alsnog gedeeltelijk openbaar te maken. Voor het overige verklaar ik uw bezwaar ongegrond, onder aanvulling van de motivering.

Proceskostenvergoeding

U hebt, met een beroep op artikel 7:15, tweede lid Awb, verzocht om vergoeding van de kosten voor door een derde verleende beroepsmatige rechtsbijstand. Daarover beslis ik als volgt.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt met de term rechtsbijstandverlener in artikel 1, aanhef en onder a, van het Besluit, een persoon bedoeld, voor wie het verlenen van rechtsbijstand tot zijn beroepsmatige taak behoort en kunnen personen zonder juridische scholing niet geacht worden zodanige bijstand te verlenen.

Niet gebleken is dat u juridische scholing heeft genoten. U voert bijvoorbeeld niet de titel mr. en heeft ook geen diploma's overgelegd waaruit deze scholing zou kunnen blijken. Voorts is het verweerder ambtshalve bekend dat u werkzaam bent als journalist. Ook aan de voorwaarde dat het moet gaan om het beroepsmatig verlenen van rechtsbijstand is daarom niet voldaan. Gelet hierop heb ik besloten geen vergoeding voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand toe te kennen.

Wijze van openbaarmaking

De alsnog openbaar gemaakte documenten 6 en 10 tot en met 12 worden, met dit besluit, na vijf werkdagen gepubliceerd op www.om.nl. Het document *Perspectief op 2015* kunt u raadplegen via <https://www.om.nl/actueel/jaarberichten/perspectief-2015/>.

Een afschrift van deze beslissing zend ik aan de derde-belanghebbende.

Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,
het College van procureurs-generaal,
namens deze.

m/ M.R.B. Mos
Hoofd Bestuurlijke en Juridische Zaken

U kunt tegen deze beschikking beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank binnen het rechtsgebied waarin u woonplaats heeft. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking u is toegezonden door de rechtbank zijn ontvangen. U kunt ook digitaal beroep instellen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust. Van de indiener van het beroepschrift wordt griffierecht geheven door de griffier van de rechtbank. Nadere informatie over de hoogte van het griffierecht en de wijze van betalen wordt door de griffie van de rechtbank verstrekt.

Inventarisatie

	Doc. nr.	Omschrijving	Beslissing	Uitzonderingsgrond
Primo	1	Aanwijzing voorlichting opsporing en vervolging	Reeds openbaar	
	2	Concept proces-verbaal bevindingen onderzoek identiteit columnist 'Van Rossem'	Handhaven	7 Wpg en 10, lid 2, d Wob
	3	E-mails aan Geenstijl van 21 en 28 augustus 2014	Handhaven	
	4	E-mails aan het ANP van 28 augustus 2014	Handhaven	
	5	E-mails aan Novum van 21 augustus 2014	Handhaven	
	6	Verslag van de lokale driehoek Den Haag van 19 juni 2014	Alsnog gedeeltelijk openbaar	10, lid 2, c en e
	7	Verslag van de lokale driehoek Den Haag van 30 juni 2014	Handhaven	
	8	Twee overzichten van aangekondigde demonstraties	Handhaven	
Bezwaar	9	Perspectief op 2015	Reeds openbaar	
	10	Strategisch Communicatiebeleid OM	Gedeeltelijk	10, lid 2, e
	11	Handboek persvoorlichting	Gedeeltelijk	10, lid 2, e en g
	12	Aanbiedingsbrief Aanwijzing	Gedeeltelijk	10, lid 2, e

Verslag LOKALE DRIEHOEK DEN HAAG van donderdag 19 juni 2014

Aanwezig:

Gemeente: Van Aartsen (voorzitter), Broers, [redacted]

OM: Korvinus en [redacted]

Politie: Entken, Bogers, Auerbach en [redacted] (verslag)

art. 10, lid 2 e

1. Opening en mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

2. Beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen demonstratie tegen regering Irak

Auerbach en [redacted] schetsen het verloop van aanvraag tot afzegging van de demonstratie tegen de regering van Irak.

art. 10 lid 2 e

[redacted] heeft op maandag 16 juni 2014 aangekondigd om op vrijdag 20 juni te gaan demonstreren bij de ambassade van Irak. Aanleiding voor deze demonstratie was de onderdrukking van burgers in Midden-Irak door de Iraakse regering in Bagdad. In de kennisgeving is niet aangegeven dat men een pro-ISIS houding tijdens de demonstratie zou willen uiten. Dit kwam wel aan de orde in het gesprek dat volgde na de kennisgeving.

art. 10 lid 2 e

In het verleden is gebleken dat [redacted] in staat is om, bij een manifestatie waarbij naar schatting slechts 30-40 demonstranten aanwezig zouden zijn, veel media-aandacht te genereren. Er was nu vooraf al veel media-aandacht waarbij de demonstratie betiteld werd als pro-ISIS. Gisteren om 16:00 uur stond een gesprek met de organisator gepland o.m. over de demonstratielocatie. Dit omdat demonstreren bij de Iraakse ambassade i.v.m. rioleringswerkzaamheden onmogelijk was. Dit gesprek heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden. Rond 19:00 uur gaf [redacted] aan af te zien van de demonstratie op vrijdag 20 juni. Hierbij liet hij doorschemeren huiverig te zijn voor openlijke sympathie voor ISIS aangezien strafrechtelijk zal worden op getreden bij opruiing bv. als het ISIS-gedachtegoed wordt verspreid of een aan Al Qaida en/of ISIS gelieerde vlag wordt meegevoerd. [redacted] gaf aan op een later moment alsnog te willen demonstreren.

art. 10 lid 2 c

De kennisgeving is behandeld als een reguliere demonstratie waarbij wel een extra risico is meegewogen en rekening werd gehouden met de maatschappelijke verontwaardiging rond de aankondiging. [redacted]

[redacted]. Ook zou een tolk beschikbaar zijn om leuzen en teksten op vlaggen te vertalen.

De voorzitter geeft aan niet te hebben overwogen om de demonstratie te verbieden gezien het recht op vrijheid van meningsuiting en een sterk geloof in de rechtstaat. [redacted]

art. 10 lid 2 c

[redacted]

art. 10 lid 2 c

[redacted] Waarbij het politieoptreden uiteraard altijd afgewogen dient te worden tegen het effect hiervan op de openbare orde.

art. 10 lid 2 c

[redacted]. Bogers geeft aan dat bij de wijkagenten de vraag is uitgezet of er gevolgen merkbaar zijn voor de lokale polarisatie.

NR

3. Rondvraag en sluiting

NR

[Redacted content]

Verslag LOKALE DRIEHOEK DEN HAAG van maandag 30 juni 2014

Aanwezig:

Gemeente: Van Aartsen (voorzitter), Broers, [redacted] art. 10 lid 2, e

OM:

Politie: Entken, [redacted] (verslag)

1. Opening en mededelingen

[redacted]

NR

[redacted] staat stil bij de demonstratie afgelopen zondag die zich richtte tegen ISIS. Deze demonstratie is goed verlopen. [redacted] geeft aan dat er ook een groepering was die zich richtte tegen de demonstratie en die probeerde dichterbij te komen. Dit is verhinderd en een twaalfstal van hen is aangehouden en heeft een proces-verbaal gekregen. Zij hadden overigens maskers op om herkenning te voorkomen. Desgevraagd bevestigt [redacted] het bericht dat zij met auto's met Belgische kentekens gekomen zijn.

art. 10 lid 2e

[redacted]

NR

2. Verslag vergadering lokale driehoek van maandag 23 juni
De driehoek stelt het verslag ongewijzigd vast.

[REDACTED]

[REDACTED]

NR

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

8. Demonstraties

De driehoek neemt kennis van de volgende demonstraties toegelicht door [REDACTED] art. 10, lid 2 e

[REDACTED]

NR

[REDACTED]

- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]
- ' [REDACTED]

NR

VERTROUWELIJK

j. Datum : Zaterdag 12 juli 2014 van 12.30 -17.30 uur.
art. 10, lid 2 e Organisator : [redacted]
Doel : Aandacht vragen voor de veiligheidssituatie in Irak, anti Isis.
Locatie / Route : Plein
Aantal personen : 150 - 200
Middelen : Podium, geluidsinstallatie, spandoeken, flyers.

NR [redacted]

NR [redacted]

[redacted]

Strategisch communicatiebeleid OM

Focus op Investeringsprogramma's

OPENBAAR MINISTERIE

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Communicatiedoelstelling	4
2. Communicatiestrategie	5
2.1 Proces: Communicatie in de beleidscyclus	5
2.2 Inhoud: Investeringsprogramma 's als legitimatie OM	8
2.3 Professionaliteit en omgevingsoriëntatie in houding en gedrag	9
3. Investeringsprogramma's inzetten bij alle communicatiedisciplines	11
4. Commitment: Communicatie op de agenda	12
5. Organisatie	12
6. Randvoorwaarden	13
Bijlage 1: Jaarkalender 2012	
Bijlage 2: Voorbeeld hennepsteelt	

Inleiding

Het communicatiebeleid 2008-2011 'Werk in uitvoering' gaf invulling aan het gewenste profiel: "Het OM is een deskundige organisatie die weet wat er leeft in de samenleving". Met een (deels) nieuw College en een nieuwe perspectiefnota (Perspectief op 2015) is het een mooi moment om de balans op te maken van het communicatiebeleid gedurende PP2010 en de koers te bepalen voor de komende jaren.

Met Perspectief op 2015 is gekozen voor een koers die gebaseerd is op enerzijds het goed doen van de zaken en anderzijds op het oriënteren op de omgeving. Het OM wil een bijdrage leveren aan de maatschappelijke veiligheid en is van mening dat dit alleen mogelijk is samen met bestuurlijke en private partners. Deze maatschappelijke doelstelling vraagt om een OM dat zichtbaar, merkbaar en herkenbaar is. Hiervoor is een communicatiebeleid nodig dat nauw daarbij aansluit en bijdraagt aan het verwezenlijken van deze ambities.

Terugkijkend naar de periode van perspectief op 2010 kan geconcludeerd worden dat een aantal belangrijke stappen is gemaakt om een brug te slaan tussen het OM en de maatschappij. Getracht is om uit de ivoren toren te komen en dit is deels ook gelukt.

Er is gewerkt aan het vergroten van de kennis over het OM: wat is het OM en wat doet het OM. Via de site www.officiervanjustitie.nl, Summercourt en de nationale requireerwedstrijd is invulling gegeven aan de arbeidsmarktcommunicatie. De communicatiemiddelen richting slachtoffers zijn verbeterd. Zo zijn alle slachtofferbrieven onder de loep genomen en herschreven in duidelijk taalgebruik, zodat slachtoffers weten waar ze aan toe zijn. Met het organiseren van burgerfora en OM-congressen is het OM meer in dialoog met de samenleving. Daarnaast is ervoor gekozen transparant en open te communiceren met de pers: 'nee, tenzij' heeft plaats gemaakt voor 'ja, mits'.

Maar er zijn ook verbeterpunten; communicatie is nog onvoldoende verankerd in het (organisatie)beleid, waardoor er onvoldoende afstemming is tussen de concernvisie en de communicatiedisciplines en -activiteiten. Hierdoor is de uitstraling niet altijd éénduidig (nog geen één OM). Ook de aansluiting bij de topstructuur van het OM is nog niet voldoende geborgd. De nieuwe concernoriëntatie leidt tot nauwere samenwerking tussen College en OM-onderdelen, OM-onderdelen onderling en medewerkers met elkaar. Dit biedt meer mogelijkheden om aan te sluiten bij de topstructuur. Tot slot, hoewel de eerste stappen al zijn gezet, is het persbeleid nog te ad hoc en te re-actief.

Een nieuwe inhoudelijke beleidsvisie vraagt om een daaraan gekoppelde communicatievisie. Er wordt voortgeborduurd op de huidige koers en deze wordt uitgebreid met een aantal nieuwe stappen. Hieronder volgt het communicatiebeleid OM 2012 - 2015.

1. Communicatiedoelstelling

Communicatiedoelstelling OM:

Vertrouwen in de rechtsstaat en legitimering van het OM door bij te dragen aan het verwezenlijken van de ambities van PP2015. Anders gezegd: bijdragen aan een zichtbaar, merkbaar en herkenbaar OM.

Hieronder ligt een aantal subdoelstellingen waaronder:

- Positioneren OM als één concern
- Richten van de organisatie: bewerkstelligen van gezamenlijke doelen en een gezamenlijke koers voor de organisatie door het motiveren en verbinden van medewerkers
- Bijdragen aan de kwaliteit van de zaaksafdoening: ondersteunen van het werkproces en optimaal inzetten van aanwezige kennis en nieuwe technologie (kennisdeling)
- Vergroten van de omgevingsoriëntatie: creëren draagvlak en verbinding met de maatschappij en netwerkpartners
- Inzetten van communicatie ten behoeve van generale preventie. Communicatie wordt hierbij ingezet als beleidsinstrument; ontmoedigingscommunicatie (vuurwerkcampagne -> hogere strafmaat)
- Positioneren van het OM als aantrekkelijke werkgever voor een ander type medewerker (blik naar buiten, acteren in een netwerk, werken met nieuwe communicatiemiddelen, etc.).

2. Communicatiestrategie: investeringsprogramma 's centraal stellen

Om bovengenoemde doelstellingen te behalen is de communicatie eenduidig - in boodschap en uitstraling - en proactief. Dit is te realiseren als enerzijds de positie van communicatie binnen het beleidsproces verandert (procesmatige insteek) en anderzijds de investeringsprogramma 's als kapstok dienen voor een proactief communicatiebeleid (inhoudelijke invalshoek).

2.1 Proces: Communicatie in de beleidscyclus

Op dit moment heeft communicatie voornamelijk een rol aan het eind van het beleidsproces; bij het zenden van de boodschap (beleidsuitvoering). Echter communicatie zou juist verweven moeten zijn in alle fases van dit proces. Communicatie en beleid kunnen niet los van elkaar worden gezien. Door gezamenlijk het beleidsproces te doorlopen, kunnen zij elkaar versterken. Ook kunnen de communicatie-uitingen hierdoor vanuit één visie worden aangestuurd. Dit vergroot de eenheid in uitstraling en daarmee eenheid in beeldvorming. Communicatie in de beleidscyclus is visueel weergegeven in onderstaand schema.

Communicatie in de beleidscyclus

Agendavorming

Eén van de belangrijkste doelen van PP2015 is het versterken van de omgevingsoriëntatie. Het OM wil in verbinding staan met de maatschappij en met de netwerkpartners. Onder andere om de vraag te kunnen beantwoorden of we de 'goede zaken doen'. Wat leeft er in de maatschappij, wat zijn de veiligheidsgevoelens van de burger, welke trends (criminologisch en maatschappelijk) zien we op ons afkomen. Het ontwikkelen van een antennefunctie voor trends en ontwikkelingen (issuemanagement), zodat het OM daar tijdig en pro-actief op kan inspelen, is nadrukkelijk een gezamenlijke opdracht voor de gehele organisatie en voor communicatie en beleid in het bijzonder.

Beleid heeft een rol in het scannen van criminologische onderzoeken, interpreteren van criminaliteitscijfers en het samen met de politie zorgen voor doorlopend actuele criminaliteitsbeeldanalyses. Communicatie is de link met de maatschappij. Via sociale media en het scannen van het nieuws (zowel off- als online monitoring) signaleert communicatie tijdig welke trends en ontwikkelingen er spelen in de maatschappij, die van invloed kunnen zijn op het OM. Wat houdt burgers bezig, wat is hun beleving op het gebied van veiligheid, voor welke interventies is draagvlak? Naast de samenwerking tussen communicatie en beleid & strategie is ook de verbinding met de operatie/ primair proces van cruciaal belang. Ook zij hebben een antennefunctie voor ontwikkelingen – al dan niet gekoppeld aan strafzaken - die van invloed zijn op het OM. Welke ontwikkelingen zijn er in de aard en de omvang van de inkomende zaken? Dit kan mede aanleiding zijn om het opsporing- en vervolgingsbeleid aan te passen en/of het op structurele wijze meer zichtbaar maken van de inspanningen van het OM bij deze zaken.

Het optimaliseren van de antennefunctie van het OM is nodig om de strategische agenda voor het OM te kunnen vormen. Waar gaat het OM zich op korte en op lange termijn mee bezig houden? Op welke thema's gaat het OM extra investeringen plegen? Komen er criminaliteitsfenomenen op ons af, waar het OM snel wat mee moet, landelijk of lokaal? De antwoorden op deze vragen dienen als input voor de strategische agenda en dragen bij aan een proactief communicatiebeleid.

Beleidsvoorbereiding

Na de fase van agendavorming komt de fase van beleidsvoorbereiding. Wat wil het OM bereiken met de thema's van de (strategische) agenda en hoe wordt hier invulling aan gegeven? Hoe betreft het OM burgers, netwerkpartners en niet in de laatste plaats de eigen organisatie hierbij?

Om betekenisvolle interventies te kunnen plegen, moet het OM al in de planvorming samenwerkingsverbanden aangaan met partners. Hoe geeft het OM invulling aan deze gezamenlijke aanpak? Communicatie speelt een belangrijke rol in deze verbinding en interactie met de stakeholders en burgers. Dit betekent ook een verbetering van de kennis over het OM. Om de verbinding met de buitenwereld in stand te houden is het van belang om begrijpelijk beleid te maken. Ook hierin heeft communicatie een belangrijke rol.

Voorbeeld: strafmaatconsultaties

Sinds 2008 organiseert het OM burgerfora over strafhoogtes. In 2011 zijn voor het eerst ook jongeren gevraagd mee te denken over passende straffen. De resultaten van deze fora worden meegenomen bij het opstellen van nieuwe richtlijnen. In 2012 worden per thema ook relevante stakeholders uitgenodigd om mee te denken. (Bijvoorbeeld: Trimbos Instituut voor invloed van alcohol en drugs, Vereniging Eigen Huis voor woninginbraak).

Beleidsuitvoering

In de fase van beleidsuitvoering komen de 'klassieke' vormen van communicatie naar voren. Het beleid is gemaakt en wordt uitgevoerd. De boodschap wordt naar buiten gebracht: dit zijn de thema's die het OM van belang vindt om aan te pakken en zo gaan we het doen. Ieder thema bevat een kernboodschap en een duidelijk 'gezicht'. Welke OM-er is het meest geschikt het nieuwe beleid in de media toe te lichten? (dit kan bijvoorbeeld een procureur-generaal, een hoofdofficier of een landelijk officier zijn).

In de uitvoeringsfase worden successen intern 'gevierd' en extern breed uitgemeten ('be good and tell it'). Maar ook als de resultaten tegenvallen, dient daarover duidelijk en transparant gecommuniceerd te worden. Publiek en pers worden voorgelicht. Online en offline communicatiemiddelen worden ingezet. Daarnaast wordt door webcare voeding gehouden met de maatschappij: wat zijn de reacties op het (nieuwe) beleid? Zijn er misverstanden die uit de wereld geholpen moeten worden? Zijn er belangrijke stakeholders die wij over het hoofd hebben gezien? Het OM is zichtbaar aanwezig door *actief* te reageren op blogs en tweets en een standpunt in te nemen.

Voorbeeld: nieuwe wetgeving uitbreiding spreekrecht

Als het wetsvoorstel uitbreiding spreekrecht voor slachtoffers en nabestaanden wordt aangenomen, moeten alle OM-ers (In dit voorbeeld met name de officieren van justitie) weten wat dit voor hen betekent. Er zullen bijvoorbeeld aanpassingen gemaakt moeten worden in slachtofferbrieven en bestaande werkwijzen en processen op de parketten. Daarnaast kunnen er vragen komen van journalisten over dit onderwerp. Persvoorlichting is hierop voorbereid, omdat ze nu al weten dat dit wetsvoorstel in de maak is.

Beleidsvaluatie

Na een periode van uitvoering is het tijd om de balans op te maken. Zijn de vastgestelde doelstellingen bereikt? Is de gekozen aanpak de beste manier om deze doelen te behalen? Of dient de werkwijze aangepast te worden? Moet de aanpak voortgezet worden voor een bepaalde periode, wordt de aanpak een vaste werkwijze, of is het probleem opgelost en is het tijd voor afronding? En hoe zichtbaar zijn we?

Hier kan het OM nog slagen in maken en communicatie kan daarbij helpen. Zeker gezien de doelstelling van PP2015 dat het OM een bijdrage wil leveren aan de maatschappelijke veiligheid (Nederland Veilig) . Hiervoor is het van belang te weten wat de maatschappelijke effecten van de aanpak zijn. Ten slotte is het daar om te doen. Naast het off- en online monitoren van de media voor de agendavorming, is dit ook een goede wijze om te peilen hoe en of de aanpak overkomt bij het grotere publiek en bijdraagt aan een zichtbaar, merkbaar en herkenbaar OM. Dit wordt een vast onderdeel van iedere beleidsvaluatie. Goede managementinformatie is daarbij een randvoorwaarde.

Naast de evaluatie van het beleid wordt ook regelmatig onderzocht hoe het staat met het imago van het OM bij burgers en bij stakeholders.

Voorbeelden: overvalcampagne en burgerfora

Ten behoeve van de Taskforce Overvallen is een communicatiewerkgroep opgericht waarin naast het OM ook politie, bedrijfsleven en gemeentes vertegenwoordigd zijn. Met aparte, maar ook gezamenlijke communicatie activiteiten (o.a. een publiekscampagne waarin burgers worden aangemoedigd mee te helpen overvallers op te sporen en 112 te bellen en actieve persvoorlichting over succesvolle strafzaken met hoge straffen) is geprobeerd de beeldvorming over de pak- en straffkans te beïnvloeden. Achteraf moet worden gemeten of ook daadwerkelijk de beeldvorming is beïnvloed.

Aan de deelnemers van de burgerfora is middels een online enquête gevraagd hoe zij de burgerfora ervaren hebben, wat beter kan, maar ook wat de invloed is geweest op hun beeld van het OM: 74% geeft aan een positiever beeld van het OM te hebben gekregen door hun deelname aan het burgerforum.

2.2 Inhoud: investeringsprogramma's als legitimatie OM

Om de eerder aangegeven communicatiedoelstellingen te bereiken, wordt primair ingezet op de investeringsprogramma's benoemd in PP2015. De beleidsthema's - onderliggend aan de investeringsprogramma's - worden communicatief ingezet als bewijsvoering voor de legitimatie van het OM. Via deze thema's maakt het OM zichtbaar wat het voor de samenleving kan betekenen. Het imago van het OM wordt immers voornamelijk bepaald door het succes van de thema's en de onderliggende strafzaken. Er vindt een verschuiving plaats van 'trust me' naar 'show me'. In de communicatieaanpak wordt een onderscheid gemaakt tussen beleidsthema's waarmee het OM *proactief* communiceert en beleidsthema's waarbij de communicatie meer *reactief* zal zijn.

Proactieve communicatie

De proactieve communicatieaanpak richt zich op de investeringsprogramma's: ZSM, High Impact Crime, Ondernijning en Afpakken. Deze programma's worden geconcretiseerd door te communiceren over onderliggende thema's (bijvoorbeeld het thema *overvallen* en *slachtoffers* binnen het programma High Impact Crime). De thema's worden beeldend gemaakt door ze te koppelen aan concrete strafzaken. De focus ligt op een beperkt aantal thema's per jaar, waarbij wordt aangesloten bij een natuurlijk moment (overvallen -> donkere dagen, laatste kwartaal 2011). De keuze van de thema's vindt plaats in overleg met de netwerkpartners. Per beleidsthema wordt een bondig communicatieplan geschreven (incl. kernboodschap) en een of meer 'woordvoerders' aangesteld. De communicatieactiviteiten per beleidsthema worden vastgelegd in de jaarkalender.

Gekozen wordt voor een aantal themaweken per jaar, waarbij gedurende één week één thema centraal staat. Dit heeft de volgende voordelen:

- In een korte periode wordt veelvuldig dezelfde boodschap herhaald; kracht van de boodschap zit in de herhaling.
- Crossmediale aanpak: thema gedurende korte periode meenemen in groot aantal verschillende uitingen (online en offline).
- Primair proces koppelen aan thema's (requisitoir, themazittingen etc.).
- Duidelijk start- en eindpunt zorgt voor focus bij de OM-onderdelen: onderdelen worden betrokken bij de thema's en dragen actief het thema intern en extern uit (gezamenlijke inspanning PaG en land/ coördinatie ligt bij PaG).

De keuze voor themaweken laat onverlet dat na afloop van de 'campagneperiode' het OM alert blijft op natuurlijke communicatiemomenten voor het desbetreffende thema. Zo wordt bij de woordvoering over concrete strafzaken aandacht geschonken aan het strafrechtelijke handhavingsbeleid dat ten grondslag ligt aan de vervolging. Persvoorlichting wordt ingezet om de samenhang tussen praktijk en beleid te tonen. In de opleidingen voor officieren van justitie is aandacht voor competenties zoals het te woord staan van media en het maken van een publieksgericht requisitoir.

Voor een meer gedetailleerde invulling van de jaarkalender 2012 wordt verwezen naar de desbetreffende notitie hierover, die is opgenomen in bijlage 1.

Reactieve communicatie

Voor de thema's die niet gekoppeld zijn aan de investeringsprogramma's vindt de communicatie reactief plaats. Dit laat onverlet dat als er specifieke (media)vragen komen er op adequate wijze gereageerd moet worden. Om snel en kwalitatief hoogwaardig te kunnen reageren worden voor alle beleidsthema's factsheets gemaakt waarin de kernboodschappen staan geformuleerd. Deze factsheets worden aan alle OM-onderdelen beschikbaar gesteld. Zijn er specifieke ontwikkelingen binnen een bepaald beleidsthema dan treedt de desbetreffende beleidsmedewerker in overleg met de communicatieadviseur en wordt de factsheet hier (indien nodig) op aangepast.

2.3 Professionaliteit en omgevingsoriëntatie in houding en gedrag

De voorgestelde vernieuwde positie van communicatie vraagt andere competenties en houding van zowel communicatiemedewerkers als beleidsmedewerkers. Maar ook andere OM-ers - waaronder de officieren van justitie - hebben een belangrijke rol in het komen tot een merkbaar, zichtbaar en herkenbaar OM.

Voor communicatiemedewerkers geldt dat zij vanaf de start van het beleidsproces betrokken zijn bij en gericht zijn op samenwerken en integraliteit. Dit betekent dat zij beleid op een andere manier dienen te benaderen. Het gaat niet alleen om de boodschap, ook om het in kaart brengen en tijdig betrekken van stakeholders, het toetsen van beleid en het signaleren van trends. Dit vraagt om creatieve communicatieprofessionals die in staat zijn zich de beleidsthema's eigen te maken, gevoel hebben voor politieke processen en daadwerkelijk een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de beleidsdoelstellingen.

Andersom geldt deze opdracht ook voor beleidsmedewerkers. Ook van hen wordt een creatieve en ondernemende houding verwacht. Zij moeten een antenne ontwikkelen voor de mogelijkheden van communicatie in het gehele beleidsproces. Maar ook voor de gevolgen die beleid kan hebben op het imago van het OM, zeker als het gaat om gevoelige zaken. Daarnaast dienen zij alert te zijn op communicatiemomenten binnen het beleidsproces, met als doel het beleid communicatiever te maken.

Deze nieuwe houding beperkt zich niet tot de communicatie- en beleidsmedewerkers. Ook van andere OM-ers, in het bijzonder de officieren van justitie, wordt verwacht dat zij hun externe oriëntatie vergroten. Zij moeten weten wat er leeft in de samenleving, contacten aangaan met maatschappelijke organisaties en zich bewust zijn van de impact van (de afdoening van) gevoelige strafzaken op de samenleving. Een proactieve werkhouding waarbij zij communicatieprofessionals betrekken is daarbij een vereiste. Zeker bij strafzaken binnen de gekozen beleidsthema's is het van belang om met elkaar te komen tot kernboodschappen – ook te gebruiken in het requisitoir - die uitleg geven over het onderliggende beleid.

Communicatieprofessionals, medewerkers beleid & strategie en officieren van justitie moeten elkaar over en weer weten te vinden en in te zetten. Communicatieprofessionals hebben de rol van bedrijfsjournalist; zij weten de kritische vragen te stellen die leven in de buitenwereld. De ovj's en de beleidsmedewerkers geven de inhoudelijk input en houden de communicatieprofessional op de hoogte van ontwikkelingen en strafzaken gekoppeld aan de beleidsthema's. De parketleiding heeft een voorbeeldfunctie en stimulerende rol in de totstandbrenging van bovengenoemde samenwerking en in het vergroten van de omgevingsgerichtheid binnen het parket.

OM, politie en COC samen tegen homofoob geweld

In december 2011 maakten OM en COC bekend samen geweld tegen homo's aan te gaan pakken. In verschillende regio's wordt een medewerker van het OM en de politie gekoppeld aan een veiligheidscoördinator van één van de regionale COC's. De COC's - die met 21 lidverenigingen in heel Nederland vertegenwoordigd zijn - kunnen zo signalen over homo- en transfoob geweld uit hun achterban direct kwijt bij OM en politie. Op deze manier kan het OM beter in kaart brengen hoe vaak homo gerelateerd geweld voorkomt en krijgen we meer inzicht in de aard van de problematiek, hetgeen van invloed kan zijn op onze interventies. Het OM kan terugkoppeling geven van bepaalde meldingen, aangiften of interventies. Goede voorbeelden in de aanpak van deze vorm van geweld zullen tussen de diverse regio's worden uitgewisseld. Daarnaast gaat het OM vaker themazittingen organiseren om zichtbaarder te maken hoe we geweld tegen homo's aanpakken.

3. Investeringsprogramma's inzetten bij alle communicatiedisciplines

In voorgaand hoofdstuk is voornamelijk gesproken over beleidscommunicatie. Dit betreft de communicatie die de doelstellingen van de beleidsthema's ondersteunt. Daarnaast zijn er communicatiedisciplines die bijdragen aan de corporate communicatiedoelstellingen van het OM, zoals arbeidsmarktcommunicatie en (algemene) publiekscommunicatie. Binnen deze communicatiedisciplines staan eveneens de investeringsprogramma's centraal. Via de onderliggende beleidsthema's maakt het OM immers zichtbaar wat het voor de samenleving wil en kan betekenen; ze legitimeren het OM. Dit betekent dat *alle* communicatie van het OM zich zoveel mogelijk concentreert rondom de beleidsthema's binnen de investeringsprogramma's, met als doel bij te dragen aan de legitimering / het gewenste imago van het OM.

Voorbeelden inzet investeringsprogramma's ten behoeve van corporate communicatie

- Bij bezoeken van politieke partijen aan het OM worden de investeringsprogramma's centraal gesteld, bijv. ZSM. (Public affairs)
- De filmpjes op www.officiervanjustitie.nl hebben betrekking op de beleidsthema's uit de investeringsprogramma's (Arbeidsmarktcommunicatie)
- Investeringsprogramma's (ZSM) kunnen als vliegwiel dienen voor interne veranderingen (o.a. nieuwe manieren van werken en wat dit vraagt aan nieuwe vaardigheden en competenties) en de communicatie hierover (verandercommunicatie)
- De interne communicatie draagt bij aan het duiden van en betekenis geven aan de concernvisie en de nieuwe manieren en methoden van werken (o.a. programmatisch en netwerkend werken). Uitvloeisel van de concernvisie is het intern vergroten van de externe gerichtheid. Via de beleidsthema's wordt de externe omgeving van het OM - in verschillende communicatiemiddelen - zichtbaar gemaakt. (Interne communicatie)

Overzicht van de verschillende communicatiedisciplines

Beleidscommunicatie
Ondersteunt de
beleidsgebieden

Alle communicatiedisciplines

Corporate communicatie
Presentatie van organisatie
als geheel

- relatie- en issuemanagement (public affairs)
- Arbeidsmarktcommunicatie
- Media en pers

Investeringsprogramma's
centraal in
communicatiebeleid

Communicatieonderzoek

(Imago onderzoek, analyse stakeholders, effectiviteitsonderzoeken, effect themaweken)

Organisatiegebonden
communicatie
Ondersteunt de interne
processen/ creëren draagvlak
concernstrategie

- Interne communicatie
- verandercommunicatie

4. Communicatie op de agenda

Om bovenstaande te laten slagen is het van belang dat niet alleen beleids- en communicatiemedewerkers zijn doordrongen van de meerwaarde van Communicatie en het belang van een hechte samenwerking, maar ook de top van het OM. Communicatie is een belangrijke partner in het beleidsproces en deze meerwaarde dient tevens gedragen en uitgedragen te worden door de cultuurdragers van het OM; te weten de topstructuur. Het College doet dit op landelijk niveau en de hoofdofficieren binnen hun eigen OM-onderdeel. Tevens is het van belang dat communicatie positie heeft binnen de Groepsraad. B. Nieuwenhuizen is hiertoe aangetreden als portefeuillehouder Communicatie. Als trekker voor de onderwerpen social media, OMtranet en Internet worden R. Dona en J. Lucas aangesteld. Zij worden hierbij gefaciliteerd door een aantal young professionals op het terrein van social media en communicatie. De drie (plv) hoofdofficieren hebben op deze onderwerpen een ambassadeursfunctie en verbindende rol richting de topstructuur van het OM.

Daarnaast is het, niet in de laatste plaats, van belang de link en voeding met het College te bewaken. Zijn de kernboodschappen in overeenstemming met de visie van het College? Dragen we de één-concerngedachte voldoende uit? Wat is het imago van het OM en klopt dit met het imago dat het College voor ogen heeft? Is er discrepantie tussen het imago en de (gewenste) identiteit van het OM? Anderzijds is communicatie een belangrijke bron voor het College van signaleringen uit de maatschappij en het interne en externe netwerk. Zowel in het strategisch beraad PaG als in de werkoverleggen over communicatie met de PG's dient dit geborgd te worden.

5. Organisatie

De voorliggende doelstellingen en uitgangspunten van het communicatiebeleid OM betekenen een nieuwe rol voor de communicatieprofessionals. Meer dan voorheen moeten zij al 'aan de voorkant' aangehaakt zijn als het gaat om nieuw beleid. Er moet daarom meer samengewerkt worden met medewerkers van de afdelingen beleid & strategie. Op het Parket-Generaal vormen communicatie en beleid & strategie samen één afdeling. Vanuit de afdeling beleid & strategie heeft de afdeling communicatie ook een adviesfunctie richting het domein operatie & bedrijfsvoering. Gedurende de huidige reorganisatie van het Parket-Generaal zal verder worden uitgewerkt hoe de samenvoeging van de afdelingen communicatie en beleid & strategie in de praktijk gestalte krijgt.

Bovenstaande plannen hebben hun weerslag op de OM-onderdelen. Ook op de OM-onderdelen dient nauw contact te zijn tussen de beleidsmedewerkers, de communicatieprofessionals en de operatie. De verbinding tussen deze 'driehoek' moet leiden tot een sterke externe oriëntatie waarbij alle partijen zich bewust zijn van dat wat er leeft in de samenleving en de impact van (de afdoening van) gevoelige strafzaken op de samenleving. Een proactieve werkhouding waarbij de partijen binnen de 'driehoek' intensief met elkaar samenwerken met als doel te komen tot een zichtbaar OM dat op betekenisvolle wijze intervenueert in de samenleving. De parketleiding heeft een stimulerende rol in de totstandbrenging van bovengenoemde samenwerking en in het vergroten van de omgevingsgerichtheid binnen het parket.

6. Randvoorwaarden

Bovenstaand plan is ambitieus en de doelstellingen kunnen niet bereikt worden zonder een aantal randvoorwaarden.

Een groot deel van de voorgestelde activiteiten kan bereikt worden door het creëren van een andere mindset bij de huidige communicatie- én beleidsmedewerkers. De communicatieprofessionals ontwikkelen een antenne voor de verschillende fases van de beleidscyclus en weten welke bijdrage zij kunnen leveren. De beleidsmedewerkers maken voortaan 'beleid met hart voor communicatie' en betrekken communicatie vanaf het begin bij nieuwe beleidsportefeuilles.

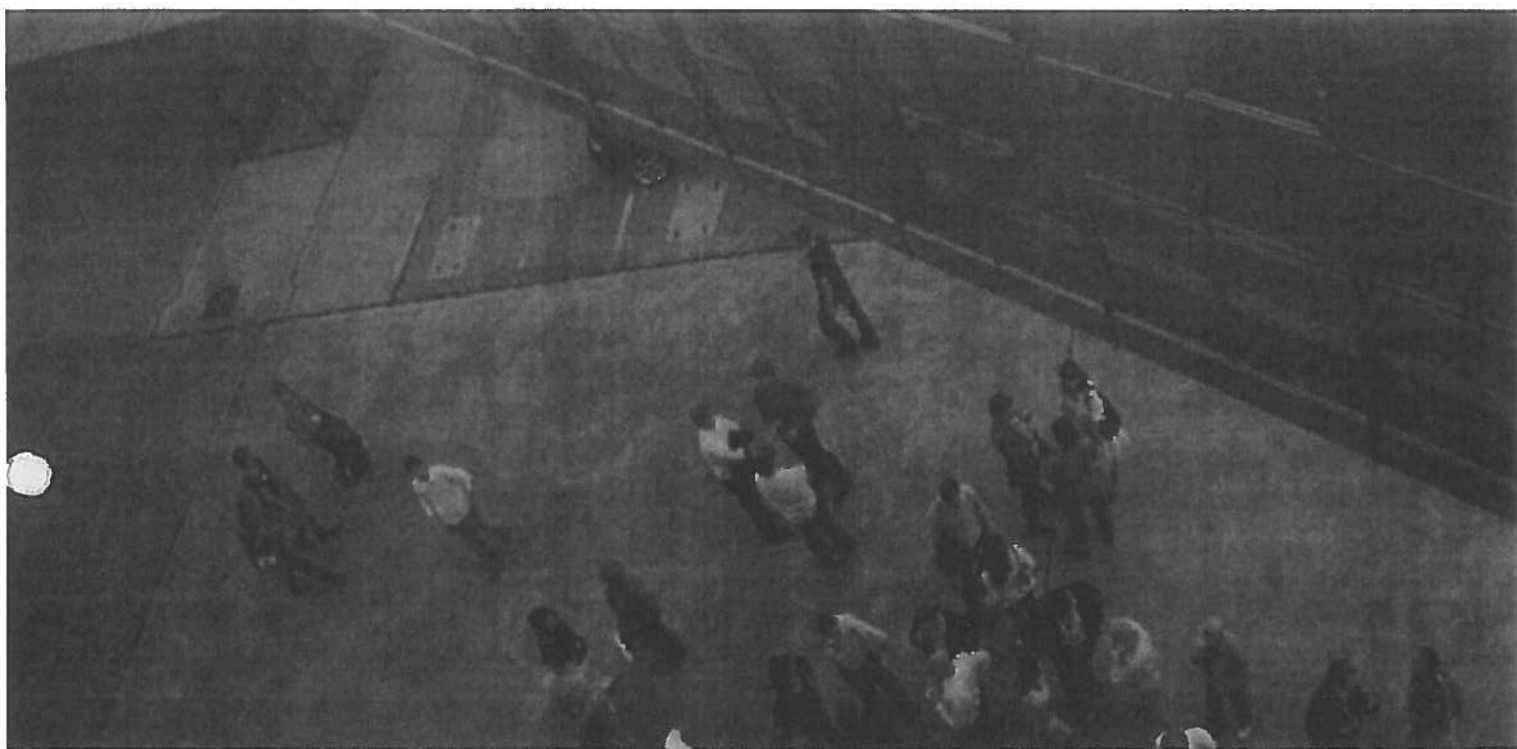
Concreet zijn dit de randvoorwaarden:

- De focus voor communicatie ligt op beleid en daarbinnen op de investeringsprogramma's. Overige projecten worden enkel op hoofdlijnen geadviseerd.
- Technologie wordt ingezet om de organisatie communicatiever te maken. Het gaat om bijvoorbeeld het nieuwe intranet (ZOOM), de samenwerkingsruimtes en een goed vindbare en gebruiksvriendelijke servicesite met downloads (standaardpresentaties, handleidingen voor de productie van communicatiemiddelen en een overzicht van alle mantelpartijen op het gebied van vormgeving, drukwerk, videoproductie etc.) Technologie wordt tevens ingezet om de communicatieprofessionals efficiënter te laten (samen)werken, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van iPads, Yammer, video conferencing, etc. ("Het nieuwe werken").
- Tijdelijke inhuur van expertise die (nog) niet in huis is.

Bijlage 1: Jaarkalender 2012

OPENBAAR MINISTERIE

Van ambitie naar doen mét beeld en geluid

Parket-Generaal

Woord vooraf

Er gaat bijna geen dag voorbij of het OM is in het nieuws. Steeds beter lukt het ons om met deze groeiende belangstelling om te gaan. Op zaaksniveau zijn we inmiddels bedreven in de omgang met de pers. Veel lastiger blijkt het om thema's die wij zelf belangrijk vinden op het juiste moment bij de media te pluggen en daarbij een heldere, eenduidige boodschap over het voetlicht te brengen.

Deze kalender heeft als doel dit te verbeteren door meer regie te voeren op de inhoudelijke boodschap en timing van de communicatieactiviteiten. Dit door jaarlijks een aantal thema's aan te wijzen, daarbij een krachtige kernboodschap te formuleren en die – als rode draad - keer op keer op relevante momenten te communiceren.

De thema's en kernboodschappen zetten we echter niet alleen reactief in. Daarnaast willen we gedurende een korte aaneengesloten periode actief naar buiten treden met de thema's en kernboodschappen door zelf nieuws te maken. De concrete verdere uitwerking zal in nauwe samenspraak met de OM-onderdelen en de politie plaatsvinden.

1. Inleiding

De in Perspectief 2015 verwoordde visie vraagt om een manier van communiceren die nauw aansluit bij en bijdraagt aan het verwezenlijken van de ambities van een zichtbaar, herkenbaar en merkbaar OM. In de notitie Strategisch communicatiebeleid OM zijn de uitgangspunten voor de nieuwe communicatievisie beschreven en wordt aangegeven wat we in het licht van deze nieuwe visie de komende jaren blijven doen en wat we de komende jaren anders gaan doen (november 2011).

Het motto voor de uitvoering van dit strategisch communicatiebeleid is *Van ambitie naar doen mét beeld en geluid*. Rode draad hierin is dat we aan de hand van concrete aansprekende voorbeelden laten zien en vertellen waar we mee bezig zijn, wat er verandert en verbetert.

Niet alleen door te informeren en voor te lichten, maar vooral door het plaatsen van gebeurtenissen in de context van actuele ontwikkelingen en deze tot leven te laten komen met aansprekende voorbeelden.

Voorliggende notitie beschrijft langs welke lijnen we in 2012 meer regie willen voeren op de inhoudelijke boodschap en de timing van de communicatieactiviteiten, waaronder persvoorlichting.

2. Het werken met een jaarkalender

Met het gebruik van de jaarkalender beoogt het OM drie dingen:

1. aanwijzen beperkt aantal prioritaire thema's;
2. heldere, eenduidige kernboodschappen formuleren voor deze thema's, te gebruiken bij relevante media-ontmoetingen;
3. campagnemomenten in de tijd aanwijzen waarop het OM actief naar buiten treedt op deze thema's.

Met name dit laatste is een belangrijke verandering ten opzichte van de huidige praktijk. Het OM wil in samenspraak met de politie (en eventuele andere stakeholders) zelf naar buiten treden. De jaarkalender is een instrument dat helpt om vaker en gestructureerd tot een samenhangende benadering van de media te komen. De jaarkalender moet ertoe leiden dat beleidsthema's van het OM hun weg naar de media vinden. Via media-monitoring zal worden gevolgd of de jaarkalender effect sorteert.

De kenmerken van de jaarkalender zijn:

- Beperkt aantal maatschappelijk aansprekende thema's (zorgt voor de noodzakelijke focus);
- Zoveel mogelijk opstellen en uitvoeren samen met de politie én ook samen met de parketten (geen Haags feestje);
- Aansluiting zoeken bij natuurlijke momenten in de buitenwereld (waarom zelf een podium creëren als er al een is?);
- Bij elk thema een korte, intensieve periode kiezen. Een campagneweek waarin het OM zelf gaat 'zenden'.

Voor 2012 worden de volgende thema's voorgesteld: overvallen, discriminatie/pesten, Oud- en Nieuw/ZSM en slachtoffers. Daarnaast wil het OM ook aandacht voor hennepsteelt/coffeeshops, mensenhandel en afpakken.

De thema's zijn een journalistiek aansprekende concretisering van de vier investeringsprogramma's: veelvoorkomende, persoons- en wijkgerelateerde criminaliteit/ZSM (discriminatie/pesten, Oud en nieuw), high impact (overvallen, slachtoffers), ondermijning (hennepsteelt, mensenhandel) en afpakken.

2.1. Meer regie op de inhoudelijke boodschap en timing: in te zetten communicatiemiddelen

De volgende communicatiemiddelen worden ingezet:

- Interviews: we gaan zelf (vak)media benaderen om actief ons verhaal te brengen. Daarbij is het belangrijk dat degenen die namens het OM naar buiten treden, met gezag kunnen spreken. Het advies is dan ook om gekoppeld aan hun portefeuille hoofdofficieren en collegeleden als boegbeeld naar voren te schuiven. Zij vormen het "vaste" gezicht van het OM. Verder zal Herman Bolhaar als voorzitter van het College regelmatig als mediatrekker naar voren worden geschoven. Bart Nieuwenhuizen zal binnen de Groepsraad de portefeuille communicatie invullen en naast een ambassadeursfunctie richting de andere hoofdofficieren het OM-gezicht zijn in televisieprogramma's als DWDD en Pauw en Witteman. Daarnaast zijn er twee portefeuillehouders social media, te weten Roel Dona en John Lucas.
- Persberichten/persconferenties: we 'maken' zelf nieuws rond de gekozen thema's door nieuwe cijfers of OM-initiatieven via persberichten of persconferenties naar buiten te brengen.
- Jaarbericht nieuwe stijl: in de huidige opzet van het jaarverslag stort het OM één keer per jaar cijfers op vele gebieden uit over de buitenwereld. Hiermee laten we de regie op de boodschap grotendeels over aan de media. We willen de jaarkalender gebruiken om verscheidene keren per jaar met cijfers rond één thema naar buiten te treden. Als we deze opzet hanteren verschijnt er in mei dus geen algemeen OM-jaarbericht meer. De algemene cijfers – met enige duiding - dienen nog wel collectief naar buiten gebracht te worden. Hiervoor lijkt februari het meest geschikte moment.
- Speeches: PG's en hoofdofficieren houden bij het aannemen van uitnodigingen om te spreken zoveel mogelijk rekening met de thema's. Daarnaast gaat voorlichting actief op zoek naar relevante podia.
- Opportuun: het OM-relatiemagazine Opportuun besteedt telkens aandacht aan het dan actuele thema.
- OM.nl: op ons eigen OM.nl komen nieuwe of geactualiseerde dossiers te staan, gewijd aan de thema's. Deze dossiers bevatten ook filmpjes.
- En tot slot: als service naar de officieren en de regionale communicatieadviseurs en voorlichters standaardtekst t.b.v. contextverhaal requisitoir en factsheets t.b.v. communicatie en persvoorlichting.
- Bijeenkomsten met stakeholders.

Voorwaarde voor een succesvolle benadering van de media is vanzelfsprekend dat er ook inhoudelijk 'nieuws' te melden valt. Nauwe samenwerking met de OM-onderdelen, de politie en de verschillende afdelingen van het Parket-Generaal zijn dan ook nodig om nieuwe initiatieven, aansprekende zaken, goede voorbeelden, cijfers et cetera boven tafel te krijgen.

Optioneel kunnen door het land themazittingen worden georganiseerd in de campagneweek. Op deze manier kunnen de campagneweeken dienen om intern – bij verschillende afdelingen – urgentie en betrokkenheid te kweken op de thema's.

Nog een stap verder is om in het kader van de campagneweek ook speciale politieacties te organiseren. Dat is een uitstekende manier om nieuws te maken, de urgentie van een thema over te brengen en tegelijkertijd te laten zien wat OM en politie eraan doen.

In feite zet je een aantal aansprekende zaken en initiatieven in de etalage, je 'framet' ze zodanig dat voor de buitenwereld het achterliggende beleid duidelijk wordt, terwijl je tegelijkertijd de interne samenwerking op het thema stimuleert.

Per thema bekijkt persvoorlichting samen met de communicatieadviseurs welke mix van communicatiemiddelen leiden tot een optimaal resultaat.

2.2. Organisatie van de communicatie

Rondom elk thema wordt een communicatieteam opgezet dat bestaat uit HovJ portefeuillehouder, communicatieadviseur + voorlichter van OM-onderdeel, communicatieadviseur + voorlichter van het PaG en beleidsadviseur. Zij zorgen voor de samenstelling van de 'beeld-en-geluid'-bank. Die bevat telkens:

- Kernboodschap (eventueel ook te gebruiken als openingsstatement bij themazittingen);
- De belangrijkste stakeholders (van belang bij het richten van actief persbeleid);
- Aansprekende en actuele voorbeelden;
- Aansprekende en actuele cijfers;
- Aansprekend en actueel fotomateriaal;
- Belangrijkste woordvoerders vanuit OM en politie (foto's opnemen bij het fotomateriaal);
- Planning in de tijd (met name processtappen, concretisering in communicatiemiddelen zal per parket variëren)

2.3. Planning

De hieronder gegeven planning heeft betrekking op de campagneweek waarin we zelf nieuws maken. Daarnaast zal het OM in de communicatie rond de thema's zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij externe ontwikkelingen en podia (= reactief) In bijlage 1. is het thema hennepeteelt ter illustratie zoveel mogelijk uitgewerkt. Zo zou het er dus uit **kunnen** zien.

<p>Overvallen We trapten op 19 oktober af met het thema overvallen. Hiermee zochten we aansluiting bij veel reeds lopende initiatieven – zoals de week van de veiligheid - rondom dit onderwerp. De bedoeling was een persgesprek te organiseren waarbij Herman de laatste cijfers rondom overvallen en een aantal aansprekende voorbeelden zou presenteren en na afloop de aanwezige media van quotes te voorzien. De Opportuuin zou daarnaast in oktober via de rubriek 'In Beeld' ook aandacht aan overvallen.</p> <p>De centrale boodschap was als volgt geformuleerd 'Het aantal overvallen is gedaald, de pakkans vergroot en er is strenger gestraft.'</p> <p>Dit bleek uiteindelijk echter niet te staven door cijfers.</p> <p>Hierop is besloten om iets minder hoog in te steken. Hugo Hillenaar heeft een interview aan de GPD gegeven met de boodschap dat het aantal overvallen in Nederland is gedaald, terwijl de politie meer zaken oplost. Dit verhaal is door een groot aantal media opgepakt, van diverse regionale kranten tot landelijke media. Daarnaast heeft Susanne Terporten onze aanpak in Boulevard uitgelegd.</p>	<p>Week van 17 oktober 2011</p>
<p>Discriminatie / pesten In overleg met politie, Gaykrant, Nationale ombudsman, burgemeester G-4 is ingehaakt op Paarse Vrijdag om de aanpak van homogeweld onder de aandacht te brengen. Belang dat wij als OM hechten aan gelijkwaardigheid; alert reageren op ondermijnend gedrag, geen tolerantie.</p>	<p>Paarse Vrijdag: 9 december 2011. Interview in Herman / COC in Opportuuin in januari; woord vooraf door Henk Krol van de Gaykrant. Speech Herman op Vathorst College, Amersfoort.</p>

Jaarwisseling/oud en nieuw en ZSM "Zichtbare" resultaten ZSM laten zien (snel en consequent aanpakken van daders, aandacht voor slachtoffers).	Eind december 2011 / begin januari 2012
Slachtoffers Op 22 februari is de Europese Dag van het Slachtoffer. Het ligt voor de hand om op die dag met ons verhaal naar buiten te treden.	Week van 20 februari 2012
Afpakken Acties verder uitwerken en invullen	Tweede kwartaal 2012
Hennepteelt Hennepteelt is de onschuld ruimschoots voorbij. Niet alleen kleine kwekerijtjes oprollen, maar ook de grote jongens en hun ondersteuners aanpakken.	Tweede helft 2012
Mensenhandel Laatste tijd tendens in de media dat aanpak politie en OM niet effectief is. Aandacht voor thema in brede zin (prostitutie, gastarbeiders, Filipijnse matrozen, etc)	Tweede helft 2012

3. Inzet van het medium televisie: deelname aan actualiteitenrubrieken en andere televisieprogramma's

Om zo veel mogelijk doelgroepen te bereiken, richten wij ons niet alleen op de zogeheten 'kwaliteitsmedia' (zoals actualiteitenrubrieken) maar ook op laagdrempelige media (voorbeeld: RTL Boulevard). Naast deelname van S. Terporten (OvJ parket Utrecht) aan RTL Boulevard zal Wouter Bos (OvJ parket Den Haag) deel gaan nemen aan Hart van Nederland. Bart Nieuwenhuizen zal onze man bij DWDD zijn.

Verder gaat de Tros een televisieserie over het werk van de officier van justitie uitzenden, waarbij concrete strafzaken centraal staan). Te beginnen met drie afleveringen waarvan de eerste op 17 februari op de buis verschijnt.

Bijlage 2. Uitgewerkt voorbeeld jaarkalender a.h.v. thema 'Hennepteelt'¹

Kernboodschap

Hennepteelt is de fase van onschuld ruimschoots voorbij. Het gaat hier om keiharde criminaliteit waarmee miljoenen verdiend worden en die ook gepaard gaat met veel geweld en intimidatie. Bovendien zien we dat criminelen zich met hun witgewassen geld proberen in te kopen in de bovenwereld. Politie en OM zetten vol in om deze vorm van georganiseerde misdaad bij de wortel aan te pakken. Niet alleen kleine kwekerijtjes oprollen, maar ook de grote jongens en hun ondersteuners aanpakken.

Stakeholders extern

VNG, gemeenten, AID, VROM-inspectie, agrarische wereld/tuinders, pers,

Stakeholders intern

College, parketten Breda (Hugo Hillenaar) en Den Bosch (Bart Nieuwenhuis), LP (Gerrit van der Burg), B&S PaG (), B&S andere parketten, persvoorlichters alle parketten

art. 10, lid 2 e

Voorbeelden van 'best practices' en geslaagde acties

- Drie invallen in Eindhoven (september, maart). Diverse aanhoudingen, vermoeden van witwassen. Geldbedragen, exclusieve horloges, hennep, personenauto's, munitie, vuurwapens in beslag genomen. Onderzoek belastingontduiking, uitkeringsfraude en illegale bebouwing en bewoning. Asbest geloosd.
- Twee invallen in Helmond (september, mei). Hennep, fraude met elektra en uitkering, illegale bouw. Aanhoudingen deelname aan criminele henneporganisatie.
- Invallen in Oss (juni). Vier aanhoudingen op verdenking van 'lid criminele organisatie'. Produceren en verhandelen drugs, witwassen. Waterscooters, personenauto's en mobiele telefoons in beslag genomen.
- 11 oktober: Invallen in Tilburg, Dongen, Rijen, Waalwijk, Made, Almkerk, Nieuwendijk, Werkendam, Oosterhout, Den Bosch, Oss, Eindhoven.

Voorbeelden van samenwerking met externe partners

Het OM werkt in onderzoeken naar de georganiseerde hennepeteelt samen met het verbond van verzekeraars, energiesector (Enexis) en woningbouwbedrijven. Bedoeling is om die partijen van informatie te voorzien zodat ze zelf maatregelen kunnen nemen tegen de hennepkweek (terugvordering van gemaakte kosten bij de ontmanteling van hennepkwekerijen, preventieve maatregelen, het niet uitkeren van schade indien schade een rechtstreeks verband heeft met de hennepkweek, huisuitzettingen als er gehandeld is in strijd met de huurovereenkomst etc.)

- De belastingdienst Holland Midden heeft in een onderzoek (als uitvloeisel) onderzoek gedaan bij een autobedrijf wegens het niet doen van meldingen ongebruikelijke financiële transacties
- Bureau Financieel Toezicht (BFT) heeft een administratie kantoor geroyeerd dat zich bezighield met het opmaken van valse administraties.
- Taxateurorganisaties hebben een taxateur OZ geroyeerd uit de branche die valse taxatie rapporten verstreekte bij de verstrekking van hypotheek.

¹ Dit thema is ter illustratie zoveel mogelijk uitgewerkt. Zo zou het er dus uit **kunnen** zien.

- AFM heeft een waarschuwing uitgedeeld aan een hypotheek bemiddelingsbedrijf.

Cijfermatige trends
Nog in te vullen

Foto- en filmmateriaal
Nog te verzamelen

Woordvoerders
 Hugo Hillenaar, Gerrit van der Burg, politiecommissaris

OM-werkgroep (zorgt onder meer voor actuele voorbeelden)

- Communicatiemedewerker/persvoorlichter PaG
- Communicatiemedewerkers Hillenaar en Van der Burg
- Beleidsmedewerker PaG ()

art. 10, lid 2 e

Campagneweek (tweede helft 2012)

Nieuws: politieacties, themazittingen, nieuwe cijfers (te coördineren door B&S PaG)

Communicatie-inspanningen

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
Parket-Generaal	Interview Herman Bolhaar bij Nieuwsuur			Opportuu- artikel			
Parket Utrecht		Persbericht themazitting		Susanne Terporten in RTL Boulevard			
Parket Den Bosch					NOS Journaal mee met politieactie oprollen kwekerijen		
LP	Interview Gerrit van der Burg in Agrarisch Dagblad (tuinders)						
Parket Breda			Interview Hugo Hillenaar in Telegraaf over growshops				

Planning (voorbereiden themaweek)

November – vormen werkgroep o.l.v. woordvoerders en uitzetten acties via B&S

December – afstemmen met politie en parketten

Januari – accorderen plan campagne week door college

Februari – aanleveren 'best practises', cijfers, acties door parketten

Maart – D-Day

Handboek Persvoorlichting OM

Inleiding

Het Handboek Persvoorlichting OM is bedoeld voor alle (nieuwe) persvoorlichters en persofficieren van het OM. Het handboek bestaat uit drie delen.

Het eerste deel ‘Omgaan met de media’ geeft uitleg hoe in bepaalde situaties te handelen. Het tweede deel geeft een overzicht van de OM-organisatie. Ten slotte bevat het handboek een algemene OM-begrippenlijst. Hier worden de meest voorkomende (juridische) begrippen uitgelegd. Niet zozeer omdat de gebruiker van dit handboek die begrippen niet zou kennen, maar om gehanteerde formuleringen toe te passen in persberichten en mondelinge reacties en op die wijze een bijdrage te leveren aan het OM als één concern. Daarnaast is aangegeven hoe te handelen in bepaalde situaties en bij wie de media terecht kunnen voor specifieke vragen.

Dit handboek is tot stand gekomen door te putten uit aanwijzingen, richtlijnen, beleidsnotities, OM-publicaties en door medewerkers vastgelegde ‘best-practices’. Meerdere OM-medewerkers hebben vanuit hun expertise een of meerdere bijdragen geleverd. Daarnaast heb ik dankbaar gebruik gemaakt van informatie van diverse (keten)partners en van het internet en andere openbare bronnen.

Het is een dynamisch document en is zeker niet compleet. Het streven is het Handboek Persvoorlichting OM elk jaar aan te vullen en te actualiseren aan de hand van input ‘uit het land’ en nieuwe (beleids)ontwikkelingen. Het handboek zal ook op OMtranet worden gepubliceerd.

Met dank aan alle voorlichters en persofficieren. Speciale dank gaat uit naar de voormalig persofficier Cora de Jong en de persvoorlichters Mary Hallebeek, Jeichien de Graaff en Natasja Keijzer voor hun waardevolle inbreng bij de totstandkoming van dit handboek.

Désirée Wilhelm

Persvoorlichter afdeling Communicatie Parket-Generaal

Deel 1: Omgaan met de media

Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging

In de Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging staat beschreven hoe het OM en de politie de persvoorlichting hebben georganiseerd: wie doet in concrete onderzoeken en strafzaken de voorlichting en op welk moment zal welke informatie aan de media worden verstrekt? De aanwijzing is tot stand gekomen in onderling overleg tussen OM en politie, de in de aanwijzing opgenomen werkwijze geldt ook voor de bijzondere opsporingsdiensten en voor de Koninklijke Marechaussee. Deze aanwijzing is net als de overige beleidsregels gepubliceerd op OMtranet en OM.nl.

De Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging is te vinden op OMtranet > JKS > OM-beleidsregels > Voorlichting.

Heb je vragen over de toepassing van de aanwijzing in de praktijk, neem dan contact op met een van de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 - 33 99 848.

Contracten

Wanneer een journalist voor een bepaalde periode mee mag lopen met een politieonderzoek of een (ressorts)parket medewerking verleent aan bijvoorbeeld een documentaire, dan is het raadzaam om heldere afspraken te maken aan de hand van een contract. In het contract staat onder meer vermeld wat de rechten en plichten zijn van de deelnemende partijen (bijvoorbeeld OM, politie en journalist).

In bijlage 1 is een aantal basiscontracten (waaronder een geheimhoudingsverklaring) opgenomen die je kunnen helpen bij het opstellen van een contract op maat.

Heb je vragen over de (toepassing van) de contracten, neem dan contact op met een van de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel 070 - 33 99 848.

Embargo

Bij een embargo wordt informatie aan de media verstrekt waarbij 'de afspraak' geldt dat de verstrekte informatie niet eerder dan het door de afzender aangegeven tijdstip wordt gepubliceerd. Doel van het embargo is dat journalisten zich vooraf kunnen inlezen.

Bedenk echter dat het hier om een gentlemen's agreement gaat en geen 'harde afspraak' is, want soms schenden de media het embargo als zij menen dat 'het algemeen belang' hiermee gediend is. Wees daarom zeer terughoudend in het gebruik hiervan.

Embedded journalism

Van oorsprong ging het hierbij om journalisten die dankzij één partij, onder bescherming van één partij en op strikte voorwaarde van één partij verslag moeten/mogen doen van een gewapend conflict. Men vermeldt daarbij dat een reportage of artikel door de noodgedwongen journalistieke beschermheer gecensureerd wordt. Voorbeelden van beschermheren zijn: de Amerikaanse legervoorlichtingsdienst in het Irak-conflict en het ministerie van Defensie in Uruzgan. 'Embedded journalism' wordt vaak gezien als het uitoefenen van afhankelijke journalistiek, terwijl een journalist altijd onafhankelijk zou moeten zijn. In oorlogsgebieden is het voor journalisten echter bijna onmogelijk om op eigen houtje te reizen gezien de vele gevaren. Vandaar dat men voor dit compromis kiest om toch verslag te kunnen doen.

Journalisten kunnen onder strikte voorwaarden (o.a. OM bepaalt timing publicatie en inhoud moet geautoriseerd zijn) een zaak 'volgen' door mee te lopen met rechercheurs en overleggen bij te wonen. Per verzoek wordt in afstemming met het Parket-Generaal beoordeeld aan welke randvoorwaarden moeten worden voldaan waarbij voorop staat dat 'meelopen van een journalist' de strafzaak niet mag schaden. De condities waaronder mag worden meegelopen moeten altijd contractueel worden vastgelegd.

(Film)beelden opvragen van de media

Met het opvragen van (film)beelden van media voor een opsporingsonderzoek moet zeer terughoudend worden omgegaan. Als er een goede relatie is met bijvoorbeeld een lokale omroep verdient het de voorkeur om eerst informeel het gesprek aan te gaan en ervoor te zorgen dat eventuele beelden kunnen worden gezien. Zo kan er worden ingeschat of het inderdaad om bewijsmateriaal gaat dat essentieel bewijs oplevert. Regelmatig komt het voor dat men genegen is om de beelden af te geven indien er officieel gevorderd wordt. Dit dient dan wel goed te worden besproken. Licht de persvoorlichters van het Parket-Generaal altijd in over dit soort verzoeken gezien de gevoeligheid van de materie.

Foto's (verzoeken om)

Met het verstrekken van foto's van verdachten, daders en slachtoffers aan de media moet zeer terughoudend worden omgegaan. In het algemeen geldt dat er geen foto's worden verstrekt aan media die gebruikt zijn ten behoeve van de opsporingsberichtgeving. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan hiervan worden afgeweken. Het gebeurt bijvoorbeeld wel eens dat een journalist om originele foto's van slachtoffers vraagt met als doel er een profiler naar te laten kijken. Als het onderzoek op alle sporen is vastgelopen kan het een overweging zijn om de foto's wel te verstrekken, hetzij te laten zien onder begeleiding van een parket. Dit wordt per zaak bekeken.

Let op als je foto's wilt gaan verstrekken van slachtoffers, de slachtoffers zelf (indien mogelijk) of nabestaanden hiervoor om toestemming is gevraagd.

Het is verstandig om bij verzoeken om verstrekking van foto's afstemming te zoeken met de persvoorlichters van het Parket-Generaal.

Geheimhoudingsverklaring: zie Contracten.

Gesprekken met journalisten

Er zijn vele soorten gesprekken mogelijk met journalisten. Enkele hiervan zijn beschreven.

Kennismakingsgesprek

Wanneer een journalist veel over het OM schrijft en je hebt elkaar nog niet gezien dan kan het zeer nuttig zijn om een kennismakingsgesprek te arrangeren. Dit werkt over het algemeen heel prettig omdat je elkaar van gezicht leert kennen, inzicht krijgt in het werk van de betreffende journalist en vice versa.

Voorlichtend gesprek voorafgaand aan een zitting

Het is aan te bevelen om journalisten bij een complexe zaak voorafgaand aan een zitting uit te nodigen voor een voorlichtend gesprek. Tijdens zo'n gesprek kunnen dan zaken aan bod komen die nadere info behoeven en waarbij het voor het OM belangrijk is om een en ander in context te kunnen plaatsen. Het doel van zo'n voorlichtend gesprek is journalisten inzicht te geven in de complexe materie van een strafzaak; de opbouw van de tenlastelegging, etc.

Achtergrondgesprek

Een achtergrondgesprek met een journalist vindt plaats in het geval er door het OM over een bepaald onderwerp nadere informatie wordt gegeven die in eerste instantie niet bedoeld is voor publicatie. Het is de bedoeling dat de journalist met de verkregen info meer inzicht krijgt in de dilemma's en het krachtenveld waarmee het OM te maken heeft waardoor de kans op genuanceerde berichtgeving toeneemt.

In een achtergrondgesprek wordt in principe alleen informatie gegeven die ook on the record wordt gegeven. Soms kan er zoals bijv. ook gebeurt in 'lessituaties' gebruik worden gemaakt van voorbeelden, uitsluitend ter verduidelijking en niet bedoeld voor publicatie.

Je moet je altijd afvragen of een achtergrondgesprek nodig is om de zaken uit te leggen. Soms kan het net zo efficiënt zijn als de journalist of documentairemaker de vragen tevoren indient en er vervolgens direct voor camera of op band wordt geantwoord.

Jaarlijkse gesprekken

Het is voor de werkrelatie/samenwerking tussen het OM en journalisten nuttig om periodiek bij elkaar te komen om bij te praten over diverse onderwerpen. Ook kunnen deze gesprekken worden gebruikt om nader kennis met elkaar te maken of om knelpunten in de samenwerking tussen beide partijen te bespreken en hoe deze eventueel op te lossen.

Hoor en wederhoor

Wanneer een journalist bepaalde informatie wil publiceren over iemand of iets, is het gebruikelijk dat hij een reactie vraagt van degene of organisatie waarover gepubliceerd gaat worden. Doel van hoor en wederhoor is te komen tot een evenwichtige publicatie of berichtgeving waarbij alle partijen zijn gehoord.

Als er geen hoor of wederhoor is toegepast en het essentieel is dat dit wel had moeten gebeuren, neem dan even contact op met de betreffende journalist en vraag om uitleg waarom hij hier geen gebruik van heeft gemaakt. Bespreek de mogelijkheid of in een latere publicatie alsnog de reactie van het OM kan worden meegenomen.

Interview

De autorisatie

- Maak bij een interview altijd vooraf afspraken over nalezen en corrigeren op feitelijke onjuistheden.
- Leg afspraken vast. Dat hoeft niet met een officiële brief, een bevestiging van de gemaakte afspraken per e-mail is al voldoende. Dan kan er over de afspraken later in ieder geval geen misverstand ontstaan.

- Spreek van tevoren af dat – als er behalve het interview een nieuwsstuk (ankeiler) wordt gemaakt - je ook dat van tevoren wilt lezen en dat er ook overeenstemming moet zijn over de correcties in dat artikel.
- Licht een van de persvoorlichters van het Parket-Generaal in wanneer een hoofdofficier een interview met een krant of programma heeft of bij interviews waarbij je denkt dat het politiek gevoelig ligt of maatschappelijke beroering kan geven.
- Ga bij het interview zitten en maak zelf aantekeningen; met name van de opmerkingen over “gevoelige” onderwerpen. Grijp in als de journalist door een zelfde soort vraag op verschillende manieren te stellen de geïnterviewde een minder genuanceerde uitspraak probeert te ontlokken.
- Laat je niet door de journalist onder onnodige tijdsdruk zetten. Behandel het artikel/de artikelen met voorrang en spoed, maar maak duidelijk dat je geen ijzer met handen kunt breken.
- Wees consequent. Als je geen overeenstemming kunt bereiken over de gewenste correcties, autoriseer het verhaal dan niet.
- Zorg voor de interne communicatie. Als duidelijk is hoe het stuk eruit ziet en wanneer het wordt gepubliceerd, licht dan je collega’s van het parket in over de komst en de strekking van het verhaal. Zorg ook dat de persvoorlichters van het Parket-Generaal zijn geïnformeerd.
- Als er toch iets in de krant of op de website komt waarmee je het niet eens bent, reageer dan onmiddellijk. Wacht niet tot er commotie is ontstaan. Maak aan de maker duidelijk dat er geen sprake is van een geautoriseerd verhaal. Eventueel kan zelfs een rectificatie aan de orde zijn of een reactie op OM.nl.
- Als andere media reageren, maak dan duidelijk op welke punten het artikel niet klopt en dat het verhaal niet is geautoriseerd. Plaats op OM.nl het juiste verhaal en verwijst de media hiernaar. Denk niet: het zal allemaal wel loslopen. Het is de moeite waard er alles aan te doen om gemaakte afspraken uitgevoerd te krijgen.

Interview (plv.) hoofdofficier met landelijke media (schrijvende pers/radio)

Procedure interviews aan landelijke schrijvende pers en radioprogramma's

Alle geplande interviews van (plv.) hoofdofficieren dienen gemeld te worden aan de persvoorlichters van het Parket-Generaal, gezien de landelijke impact die dergelijke interviews met zich mee kunnen brengen.

Daarnaast ontvangt het Parket-Generaal graag tijdig de kopij van het afgegeven interview. Het Parket-Generaal kan dan voorafgaand aan de publicatiedatum het ministerie van Justitie dat hiervan op de hoogte moet zijn informeren over de inhoud van het afgenomen interview.

Inzage in strafdossier

Het is niet toegestaan om een journalist inzage te geven in een strafdossier. Hiermee schend je de privacy van de verdachte en dat kan gevolgen hebben voor de strafzaak. Bovendien is het in strijd met de Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging, waarin wordt aangegeven dat we geen informatie verstrekken waardoor de persoon van de verdachte herleidbaar is. Ook zouden de rechtspraak én de advocatuur het OM dan van manipulatie kunnen betichten.

Media bij politioptreden

Een strafrechtelijk onderzoek - bijvoorbeeld in verband met een vermissing of een moord - in een woonwijk blijft doorgaans niet onopgemerkt. Alhoewel de politie in die gevallen de plaats zoveel mogelijk zal afschermen, komt er meestal veel publiek en pers op af. Het verdient aanbeveling dat de politiemensen die bij de afzetting staan weten wat ze wél en wat ze niet tegen de pers kunnen zeggen. Ook als de woordvoering al bij het OM ligt, kan de politie soms nog wel een weinig inhoudelijke - tevoren met het OM afgestemde - reactie geven richting publiek en pers. Voor de meer inhoudelijke woordvoering dient uiteraard naar de afdeling persvoorlichting (hetzij van politie, hetzij van OM) te worden doorverwezen. (zie voor dit onderwerp ook het onderwerp 'reconstructie').

Bij doorzoeken van woningen of bedrijven mogen geen media meelopen omdat de privacy van de verdachten hierdoor zou kunnen worden geschaad. Het is weleens gebeurd dat een woning herkenbaar in beeld is gekomen, dat heeft uiteindelijk de rechter doen besluiten tot straffkorting. Je moet dus heel voorzichtig zijn met het toelaten van media bij een politieoptreden.

Nieuws- en infotainmentuitzendingen

Verzoeken aan parketten voor korte tv- en radioquotes aan nieuws- (bijv. RTL en NOS-journaal, radio 1 journaal), infotainmentuitzendingen (bijv. RTL-boulevard) en regionale actualiteitenprogramma's hoeven niet gemeld/afgestemd te worden, tenzij je denkt dat het om een gevoelige zaak of om een landelijk spelend onderwerp gaat. Neem bij twijfel contact op met het Parket-Generaal. Wanneer een uitgebreide (inhoudelijke) reactie wordt gevraagd is het informeren van de persvoorlichters van het Parket-Generaal zonder meer gewenst, omdat dergelijke reacties weer tot landelijke vragen kunnen leiden.

Off the record

Het geven van informatie aan journalisten waarvan het niet de bedoeling is dat zij deze informatie gebruiken in hun publicatie.

OM-voorlichters doen geen off the record uitspraken, want alles moet in de openbaarheid kunnen. Zie ook 'Gesprekken met journalisten' onder kopje Achtergrondgesprekken.

Opnemen van telefoongesprekken

Juridisch zijn er geen belemmeringen voor een persofficier of persvoorlichter om een telefoongesprek met een journalist op te nemen waaraan hijzelf deel neemt. Het verbod van art. 193c Sr ziet immers alleen op gesprekken waaraan de luisteraar niet zelf deelneemt. Binnen de journalistiek gebeurt het weleens dat telefoongesprekken

worden opgenomen zonder de gesprekspartner hiervan op de hoogte te stellen. Ga er altijd van uit dat alle gesprekken on the record zijn.

Als je besluit om een telefoongesprek op te nemen of iemand laat meeluisteren, is het netjes dit aan de journalist te melden.

Het kan handig zijn om een telefoongesprek op te nemen als:

- Het een telefonisch interview betreft, waarbij de persofficier of persvoorlichter achteraf nog eens het eigen optreden als voorlichter wil evalueren;
- De betreffende journalist het OM of de politie eerder over een bepaalde zaak verkeerd heeft geciteerd of onjuiste uitspraken in de mond heeft gelegd;
- In een zaak de woordkeus bij de woordvoering heel nauw luistert. De persofficier of persvoorlichter kunnen dan de behoefte hebben om over bandopnames te beschikken om het eigen optreden achteraf te kunnen verantwoorden.

Als tussenoplossing is het ook handig om iemand aanwezig te laten zijn bij het telefoongesprek (getuige).

Opnemen van uitzendingen

Het is handig om per (ressorts)parket over opnameapparatuur te beschikken, om waar nodig uitzendingen op te kunnen nemen. Mocht die mogelijkheid er niet zijn, dan kan een uitzending van een publieke omroep altijd worden teruggekeken op www.uitzendinggemist.nl of in de meeste gevallen op de website van het programma.

Overvaljournalistiek

Elk OM-onderdeel kan onverwachts bezoek krijgen van een programmamaker die gebruikmaakt van de zogenoemde overvaljournalistiek (zoals geenstijl.nl). Het is verstandig om voor een dergelijke situatie een procedure gereed te hebben.

Hieronder volgt een modelregeling, gebaseerd op de procedure zoals die geldt voor het Parket-Generaal. Hiervan kun je gebruik maken voor het opstellen van een lokale procedure.

Modelregeling

- Uitgangspunt is dat de bezoeker(s) vriendelijk worden ontvangen en dat het beeld van het parket/OM niet wordt beschadigd. De persofficier/persadvocaat-generaal is in eerste instantie degene die de bezoeker(s) te woord staat. Het is wel van belang dat de hoofdofficier/hoofdadvocaat-generaal wordt geïnformeerd over het bezoek.
- Er wordt in principe geen bezwaar gemaakt tegen het filmen. Er kunnen echter redenen zijn die pleiten tegen filmopnamen, dit wordt "al pratend opgelost". Een hand voor de camera is absoluut taboe. Indien door de filmploeg pogingen worden gedaan om op plaatsen te komen waar dit absoluut niet kan of mag (zoals extra beveiligde gebieden), kan eventueel de hulp van beveiligingsmedewerkers worden ingeroepen.
- De beveiliging laat de bezoekers in de hal/wachtruimte wachten en zoekt telefonisch contact met de persvoorlichter, bij diens afwezigheid met de (plv.) persvoorlichter. Deze neemt vervolgens contact op met de persofficier/persadvocaat-generaal.
- In sommige gevallen zullen de bezoekers, ter wille van de beelden, proberen onmiddellijk antwoord te krijgen. Overtuig ze er vriendelijk, maar beslist van dat dit niet mogelijk is.
- Zorg ervoor dat op het afgesproken tijdstip/datum alle vragen zo goed mogelijk zijn beantwoord en breng de antwoorden met overtuiging. Wees erop voorbereid de vraag zo nodig tien keer vriendelijk te beantwoorden. Bij negen vriendelijke reacties en één boze, wordt de laatste uitgezonden. Bereid als persvoorlichter de persofficier/persadvocaat-generaal hierop voor.
- Als de beantwoording van de vragen op het terrein van een andere partij ligt en je naar een andere partij verwijst, stel de betreffende partij dan zo spoedig mogelijk in kennis, zodat zij niet ook worden overvallen en geef aan wat de eigen reactie is geweest.

Persgesprek

Je kunt de pers op verschillende manier informeren. Een daarvan is aan de hand van een persgesprek. Dit vindt meestal plaats in een kleine informele setting in tegenstelling tot een persconferentie.

Persconferentie

Een persconferentie is een speciaal georganiseerde bijeenkomst met journalisten. Tijdens deze bijeenkomst verstrekt de uitnodigende organisatie nieuws en geeft daarop (desgevraagd) een toelichting. Vraag je altijd af of je bijvoorbeeld met een persbericht je doel kunt bereiken, of dat een persconferentie nodig is. Is het middel van een persconferentie wel proportioneel om het nieuws wereldkundig te maken? Als het een te zwaar middel is, is daardoor de privacy van de verdachte geschonden en kan dat consequenties hebben voor de strafzaak. Het OM is aan handen en voeten gebonden in de voorlichting in individuele strafzaken. Het belang van het onderzoek en de bescherming van privacy brengen vaak met zich mee dat vragen van journalisten niet kunnen worden beantwoord. Voorkom dat de persconferentie in het teken staat van niet te beantwoorden vragen. Met andere woorden: breng jezelf niet in een onmogelijke positie.

Meerwaarde persconferentie

De persconferentie biedt overzicht en is tijdbesparend, want alle media worden in één keer te woord gestaan. Er vindt directe, mondelinge communicatie plaats met de mogelijkheid een toelichting te geven over (bijzondere) opsporingsbevoegdheden, - onderzoeken en procedures.

Nadeel persconferentie

Veel journalisten hebben behoefte aan informatie die vanwege het belang van onderzoek en privacy niet kan worden verstrekt. Veel journalisten willen na de persconferentie toch een persoonlijk contact, bijvoorbeeld een interview met de teamleider of officier van justitie. Aan deze wens kan niet altijd worden voldaan.

Voorwaarden persconferentie

- Het OM organiseert een persconferentie als er echt nieuws te melden is dat beter niet via een persbericht kan worden verspreid en waarvoor een toelichting of demonstratie is vereist. Denk daarbij aan geruchtmakende zaken waarvoor grote belangstelling vanuit de media bestaat, bij speciale benoemingen en bij handhavingsnieuws dat burgers rechtstreeks raakt.
- Houdt de persconferentie zo kort mogelijk, maximaal drie kwartier.
- Bereidt de persconferentie goed voor.

Wie leidt persconferentie?

Bij strafrechtelijke aangelegenheden (bijvoorbeeld terreur, gijzelingen, moord en doodslag) vindt de persconferentie onder verantwoordelijkheid van het OM plaats. De persvoorlichter of persofficier leidt de persconferentie, dat wil zeggen opent de bijeenkomst, stelt voor, legt de spelregels uit, coördineert de persconferentie en sluit af. De hoofdofficier en (eventueel) zaakofficier moeten de handen vrij hebben voor toelichting.

Bij aangelegenheden die met name de openbare orde aangaan, vindt de persconferentie in principe onder verantwoordelijkheid van de burgemeester plaats en zal iemand vanuit de gemeente/politie de conferentie leiden. Voor beide soorten persconferenties (strafrechtelijke als openbare orde aangelegenheden) vindt er voorafgaand aan de persconferentie afstemming dan wel informeren plaats binnen de leden van de driehoek (OM, gemeente en politie).

Vorbereiden persconferentie

- Meld aan de persvoorlichters van het Parket-Generaal dat je voornemens bent een persconferentie te organiseren;
- Maak een kort draaiboek en neem daarin op chronologische wijze de stappen door die genomen moeten worden vóór de persconferentie en neem in het draaiboek het programma van de persconferentie op.

Neem in het draaiboek in ieder geval de volgende zaken op:

- Wie is leading (OM, politie, bestuur)? Wie leidt de persconferentie?
- Wat is de boodschap?
- Spreek uit strategisch oogpunt goed af uit wie het woord voert of voeren en welke informatie door wie wordt gegeven (rolverdeling ketenpartners)!
- Zorg dat de samenstelling in evenwicht is. Geen tien mensen achter de tafel en drie journalisten in de zaal. Wees kritisch of iemand werkelijk achter de tafel moet zitten, als deze niet echt een rol heeft en tijdens de persconferentie niets te zeggen heeft.
- Waar vindt de persconferentie plaats? Probeer de persconferentie als het enigszins mogelijk is te laten plaatsvinden in een eigen ruimte (bijvoorbeeld rechtszaal). Het voordeel hiervan is dat het een vertrouwde omgeving betreft en eigen mensen snel ter plaatse kunnen zijn; Vaak is die ruimte er echter niet. De politie en de gemeente hebben daarentegen goede ruimtes die geschikt zijn voor persconferenties.
- Wie maakt ondersteunend materiaal en wie is verantwoordelijk voor de inhoud ervan (sheets, hand-outs, samenvattingen, complete rapporten);
- Het maken van naambordjes van degenen die achter de tafel gaan zitten, zodat iedereen weet wie wie is en waarmee fouten worden voorkomen in titels en namen als er later over gepubliceerd wordt.
- Wie regelt een aparte ruimte voor na de persconferentie waar eventueel één-op-één interviews kunnen plaatsvinden;
- Tijdstip van persconferentie waarbij je zoveel mogelijk rekening houdt met de ochtend- en avondedities en tijdstippen van uitzending van TV en radio (over het algemeen is tijdstip rond 10.30 uur een goed moment);
- Wie doet uitnodigingen uit? Laat voor zover mogelijk de uitnodigingen tijdig uitgaan, zodat media in de gelegenheid zijn om mensen naar de persconferentie te sturen. Vermeld daarnaast in de uitnodiging of er na de persconferentie gelegenheid bestaat voor het houden van één-op-één interviews en of er gefilmd mag worden tijdens de gehele persconferentie. Zo niet, geef dan duidelijk aan wanneer en er wel gefilmd mag worden

(bijvoorbeeld aan het begin van de persconferentie voor het maken van snijshots en na de persconferentie voor de één-op-één interviews).

- Wanneer een bericht op OMtranet wordt geplaatst om medewerkers op de hoogte stellen van de van persconferentie.

Persmappen

Zorg dat je bij persconferenties een x-aantal persmappen op een tafel hebt liggen voor journalisten die hieraan behoefte hebben. De persmap bevat in ieder geval een persbericht of persverklaring en is zo nodig voorzien van aanvullende informatie. Al deze informatie hoort ook geplaatst te worden op OMtranet om de eigen medewerkers te informeren en op www.om.nl onder nieuwsberichten, zodat journalisten die de persconferentie niet hebben kunnen bijwonen wél bij de informatie kunnen.

Na de persconferentie

- Plaats het persbericht op OM.nl en verstuur het persbericht eventueel ook per e-mail (BCC) naar de media;
- Koppel het verloop van de persconferentie terug aan de persvoorlichters van het Parket-Generaal;
- Monitor de berichtgeving rondom de persconferentie en reageer zo nodig;
- Verzamel knipsels van de persconferentie en verspreid deze onder degenen die hiervan op de hoogte moeten zijn (in ieder geval de deelnemers aan de persconferentie).
- Evalueer de persconferentie zowel intern als extern (als meerdere partijen aan de persconferentie hebben deelgenomen).

Q&A's (vragen en antwoorden)

Bij gevoelige of ingewikkelde (straf)zaken die - naar verwachting – de publiciteit zullen halen of bij zaken die je zelf in de publiciteit wil brengen, is het verstandig om je extra goed voor te bereiden. Dit kun je doen aan de hand van zogeheten Q & A's. Daarvoor is het belangrijk eerst helder te hebben wat je eigen boodschap is die je wilt

uitdragen. Door van tevoren de te verwachten vragen op te schrijven met de daarbij behorende antwoorden kun je over het algemeen moeilijke vragen van de pers beter beantwoorden.

Raad voor de journalistiek

De Raad voor de Journalistiek is een onafhankelijke instantie, waar men terecht kan met klachten over journalistieke activiteiten. De raad is een orgaan van zelfregulering voor de media.

De raad heeft ook de mogelijkheid te bemiddelen tussen de klager en het medium of de betrokken journalist.

Wie vindt dat zijn belangen zijn geschaad en in bemiddeling weinig heil ziet kan een klacht sturen aan het secretariaat van de raad voor de Journalistiek. Aan een procedure bij de raad zijn geen kosten verbonden.

De raad geeft geen oordeel over de vraag of met een bepaalde journalistieke gedraging grenzen van – kort gezegd – journalistieke ethiek zijn overschreden. De raad kan geen sancties, zoals schadevergoeding of rectificatie opleggen. De raad kan uit eigen beweging uitspraken doen over bepaalde journalistieke onderwerpen zoals het gebruik van verborgen camera's.

Op dit moment is er weinig draagvlak voor de raad. Zo verlenen media als RTL, Elsevier, TROS, HP/De Tijd en NOVA geen medewerking meer aan de raad.

Het verdient de voorkeur om eerst de journalist in kwestie zelf te benaderen over de foutieve berichtgeving en om een eventuele rectificatie te vragen. Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden dan kan een 'indringend gesprek' met de hoofdredactie een goed alternatief zijn.

Voor meer informatie over de Raad voor de journalistiek: www.rvdj.nl.

Teletekst

Een belangrijke dagelijkse nieuwsvoorziening zijn de teletekstpagina's op de televisiezenders. Zorg dat je op een tv teletekstberichten kunt volgen. Teletekst moet je op een gelijke wijze behandelen als andere mediavormen. Teletekst kan bij

onjuiste berichtgeving binnen een paar minuten gewijzigd worden. Maak hier gebruik van.

Wanneer er foutieve berichtgeving op teletekst staat is het van belang deze zo snel mogelijk te laten aanpassen via de redactie die verantwoordelijk is voor het bericht.

Foutieve berichtgeving over zaakgerelateerde zaken wordt rechtgezet door de persvoorlichter van het betreffende regio/lokale- (ressorts)parket.

Foutieve berichtgeving over beleidsmatige aangelegenheden wordt rechtgezet door de persvoorlichter van het Parket-Generaal.

Televisieprogramma's

Het komt regelmatig voor dat parketten (zowel arrondissementen als ressorts) benaderd worden om medewerking te verlenen aan een landelijk televisieprogramma. Denk hierbij aan bijvoorbeeld actualiteiten – (NOVA, Eénvandaag, etc.) of infotainmentprogramma's (RTL-Boulevard, Pauw en Witteman, etc.) en documentaires (Tegenlicht, Reporter, etc.).

Je doet er verstandig aan de persvoorlichters van het Parket-Generaal hierover te informeren. Dit omdat het nogal eens voorkomt dat dit soort programma's diverse parketten benaderen met dezelfde vragen. Het is voor de OM-organisatie van belang om een overzicht te hebben wie voor wat is benaderd om de woordvoeringslijn af te stemmen.

Waar moet je aan denken voordat het OM zijn medewerking aan een programma verleent?

Het OM gaat uit van een actief persbeleid. Dit betekent nog niet dat het OM ook op elk verzoek van de media ingaat. Stel je altijd de vraag of het OM wel de juiste partij is om over het onderwerp in de media te spreken. Soms blijkt het onderwerp (eerder) thuis te horen bij de politie, bij de Rechtspraak of bij het ministerie van Justitie.

Hoort het onderwerp wel bij het OM thuis, zorg dan dat je de volgende vragen stelt voordat je beslist over deelname:

1. Wat is de reden dat de redactie van het programma het OM in hun uitzending wilt, is er een bijzondere aanleiding en wat is hun insteek?
2. Wie of welke organisaties heeft de redactie nog meer gesproken of gaat deze nog spreken ter voorbereiding op het item?
3. Wat is het format van het programma?
4. Wie komen er verder in de uitzending aan het woord of zijn er verder daarvoor benaderd? Wie komt er in de studio?
5. Is er sprake van een discussie of betreft het een één-op-één gesprek met de presentator?
6. Is het een live-programma of wordt het interview vooraf opgenomen?
7. Wanneer staat de uitzending gepland? Is de datum van uitzending niet toevallig?
8. Wie is de presentator?
9. Heeft het OM een duidelijke boodschap over het betreffende onderwerp? Bestaat er een kans dat die boodschap tot (felle) discussie leidt?
10. Heeft het OM een woordvoerder beschikbaar die de discussie zowel inhoudelijk als sociaal aan kan en wil gaan?

Op basis van alle informatie kun je de afweging maken of het OM in de betreffende setting voldoende kans krijgt zijn boodschap voor het voetlicht te brengen.

Heb jij daarentegen een onderwerp waarvan je denkt dat het nuttig zou zijn dat een landelijk televisieprogramma hier aandacht aan besteedt, neem dan contact op met de persvoorlichters van het Parket-Generaal om gezamenlijk te bekijken wat de beste tactiek is.

'Het zesde zintuig'

Het programma 'Het zesde zintuig', waarin de hulp van helderzienden wordt gevraagd om onder meer moordzaken en vermissingen op te lossen, benadert geregeld persvoorlichters van politie en OM met vragen over onderzoeken. Het

programma richt zich doorgaans op 'oudere zaken', geregeld betreffen de vragen dan ook cold cases.

Het is raadzaam om terughoudend te zijn richting dergelijke programma's. Vanzelfsprekend kunnen in de woordvoering die vragen worden beantwoord die je ook van andere journalisten zou beantwoorden. Bij dit soort programma's gelden dezelfde criteria (zoals in de aanwijzing verwoord) als voor andere journalisten, laat je dus niet verleiden meer informatie te verstrekken dan dat je aan een andere journalist zou geven. Om geen valse verwachtingen te wekken raden wij af voor camera of microfoon te reageren.

De redenen hiervoor zijn:

- Het programma beweegt zich op het terrein van opsporingsberichtgeving, terwijl het daar formeel niet onder valt. Bij elk opsporingsberichtgevingsprogramma is er een contract tussen het OM en het betreffende programma, en dat geldt niet voor 'Het zesde zintuig'. De informatie die daar wordt gegeven betreft dus ook geen opsporingsberichtgeving. Op het Landelijk Overleg Opsporingsberichtgeving met politieproducers is besloten *niet* onder het etiket opsporingsberichtgeving aan het programma mee te werken. Dat betekent dus ook dat politie noch OM een team hebben klaarzitten dat met de tips die dankzij het programma worden verkregen aan de slag gaat.
- De politie verleent af en toe medewerking aan het programma. Het is daarbij voorgekomen dat een medewerker van de politie uitgebreid in gesprek was met allerlei tipgevers. De kans bestaat dat op die wijze ongewild informatie gegeven wordt. En bovendien zou je de indruk kunnen wekken dat de politie of het OM samenwerkt met het programma. Dat is niet het geval.

Omdat informatieverstrekking over onderzoeken uiteindelijk de verantwoordelijkheid is van het OM raden we je aan het onderwerp tijdens een van je reguliere contacten te

bespreken met de politie. Het is immers van belang dat niet alleen het OM één beleid voert bij dit soort programma's, maar dat de politie dat ook doet.

Wet openbaarheid van bestuur (WOB)

De Wet openbaarheid van bestuur regelt dat bestuursorganen en overheidsinstanties verplicht zijn informatie te verstrekken over bestuurlijke aangelegenheden, zodat men een eigen oordeel kan vormen over het beleid.

Het komt wel eens voor dat journalisten een WOB-verzoek indienen bij het OM. Het is daarom belangrijk dat een dergelijk WOB-verzoek wordt gemeld aan én afgestemd met de persvoorlichter/persofficier/ persadvocaat-generaal van het regio/lokale (ressorts)parket. Er kan dan tijdig een (media)strategie worden ontwikkeld hoe met het verzoek om te gaan. Voorbeeld: een ingediend WOB-verzoek wordt gehonoreerd, maar de informatie wordt voorzien van een (uitgebreide) toelichting om zoveel mogelijk interpretatieverschillen te voorkomen. Daarnaast kan je ervoor kiezen om de vragende partij uit te nodigen waarbij je een mondelinge toelichting geeft op de gevraagde informatie.

Bij WOB-verzoeken ingediend door bijvoorbeeld landelijke media (bijvoorbeeld NOVA, RTL-nieuws, Netwerk en landelijke dagbladen) ook graag contact opnemen met een van de persvoorlichters van het Parket-Generaal omdat zij het ministerie van Justitie moeten informeren gezien de mogelijk politieke belangstelling voor het onderwerp.

Deel 2: Organisatie OM

Openbaar Ministerie (OM)

Onderdeel van de rechterlijke macht. Het OM is de enige instantie in Nederland die kan besluiten iemand voor de strafrechter te brengen. Het OM geeft leiding aan opsporingsverzoeken en controleert of de politie deze onderzoeken volgens de regels uitvoert. Ten slotte ziet het OM er op toe dat de opgelegde straf naar behoren wordt uitgevoerd. Het OM bestaat (december 2009) uit officieren van justitie, advocaten-generaal (\pm 800), procureurs-generaal (4) en hun ondersteuning (\pm 4400). Het parket bij de Hoge Raad (procureur-generaal en de advocaten-generaal) behoort niet tot het OM.

College van procureurs-generaal

De landelijke leiding van het Openbaar Ministerie. Het College van procureurs-generaal bestaat uit een voorzitter (Harm Brouwer) en drie collegeleden (Henk van Brummen, Han Moraal en Marc van Nimwegen). Het College bestaat uit minimaal drie en maximaal vijf leden (inclusief de voorzitter).

Persvragen over het College van procureurs-generaal kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Parket-Generaal (PaG)

Hoofdkantoor van het OM. Hier is de landelijke leiding van het OM, het College van procureurs-generaal, gehuisvest en het Parket-Generaal dat ondersteuning biedt aan het College.

Arrondissementsparket (ook wel parket genoemd)

Elk arrondissement heeft een parket. Het OM is ingedeeld in 11 regio- en 9 lokale parketten (die samenwerken met een bepaald regioparket). Elke hoofdofficier van

een parket is verantwoordelijk voor de strafzaken binnen zijn arrondissement.
Arrondissementsparketten behandelen strafzaken in eerste aanleg.

Overzicht van de regioparketten en daarbij horende lokale arrondissementsparketten

Regioparket	Lokaal parket
Parket Groningen	Parket Leeuwarden Parket Assen
Parket Arnhem	Parket Zutphen
Parket Zwolle*	Parket Almelo
Parket Amsterdam	
Parket Haarlem	Parket Alkmaar
Parket Den Haag	
Parket Utrecht*	Parket Lelystad *
Parket Rotterdam	Parket Dordrecht
Parket Breda	Parket Middelburg
Parket Den Bosch	
Parket Maastricht	Parket Roermond

** Op dit moment is er in formeel juridische zin nog steeds sprake van het arrondissement Zwolle-Lelystad en het arrondissement Utrecht. Vooruitlopend op de nieuwe gerechtelijke kaart, is vestiging Lelystad van het AP Zwolle/ Lelystad een samenwerkingsverband aangegaan met Utrecht. Dit impliceert dat er een onderscheid moet worden aangebracht in de interne en externe communicatie. Intern kunnen wij spreken over regio Utrecht-Lelystad (OMtrane site etc.) Lelystad heeft in het bovenstaande overzicht de status van een lokaal parket, wat het formeel niet is. Flevoland is geen arrondissement en Lelystad kan daarom geen arrondissementsparket Lelystad zijn. Dit impliceert dat bij de externe communicatie - waaronder persberichten etc. - altijd gebruik gemaakt wordt van de formele naamgeving van het arrondissement waar het onderzoek loopt. Bij een onderzoek in Flevoland, betreft dit dus het arrondissement Zwolle-Lelystad. Voor de externe communicatie - in ieder geval de zaaksgebonden communicatie, waaronder persberichten – handhaaft het OM dan ook de huidige naamgeving AP Zwolle-Lelystad.*

Ressortsparket

Kantoor van het OM bij gerechtshoven. Ressortsparketten behandelen strafzaken in hoger beroep uit bepaalde arrondissementen. Er zijn vijf ressortsparketten die onderdeel zijn van de Landelijke Ressortelijke Organisatie (LRO). Zie ook LRO.

Hoger beroep tegen vonnissen militaire kamer

Het gerechtshof Arnhem is het enige gerechtshof in Nederland dat een penitentiaire kamer en een militaire kamer heeft. Daardoor is het ressortsparket Arnhem ook het enige ressortsparket in Nederland dat deze zaken voorbereidt en aanbrengt.

De militaire kamer van het gerechtshof behandelt de zaken in hoger beroep van Nederlandse militairen die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten waar dan ook ter wereld. Een uitzondering geldt voor de Nederlandse Antillen: voor een feit daar begaan gelden de wetten van de Nederlandse Antillen.

De meervoudige militaire kamer van het gerechtshof behandelt het hoger beroep en bestaat uit drie leden: twee rechters en een niet tot de rechterlijke macht behorend Militair lid.

Persvragen over militaire strafzaken in hoger beroep en worden beantwoord door de persvoorlichter van het ressortsparket Arnhem, tel: 026 – 3593 404.

Overzicht ressortsparketten

Zaken uit arrondissementsparketten

<i>Overzicht ressortsparketten</i>	<i>Zaken uit arrondissementsparketten</i>
Ressortsparket Amsterdam	Amsterdam, Haarlem en Alkmaar
Ressortsparket Arnhem	Arnhem, Almelo, Zutphen, Utrecht en Zwolle-Lelystad Bereidt zaken voor en brengt zaken aan voor penitentiaire en militaire kamer
Ressortsparket Den Bosch	Den Bosch, Breda, Maastricht en Roermond
Ressortsparket Den Haag	Den Haag, Rotterdam, Dordrecht en Middelburg
Ressortsparket Leeuwarden	Leeuwarden, Assen en Groningen

Landelijke OM-onderdelen

Naast de arrondissements- en ressortsparketten kent het OM nog andere organisatieonderdelen die zich bezighouden met de opsporing en vervolging van strafbare feiten of hier ondersteuning aan verlenen.

Overzicht landelijke OM-onderdelen

BOOM (Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie)
CVOM (Centrale Verwerking Openbaar Ministerie)
Functioneel Parket
Landelijk Parket <i>Landelijk Parket Team Verkeer</i>
WBOM (Wetenschappelijk Bureau Openbaar Ministerie)

BOOM

Het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) heeft als taak om ervoor te zorgen dat criminele winsten worden afgenomen. Het OM kan bij de start van een onderzoek beslag (laten) leggen op het criminele vermogen, zodat de criminele winst na veroordeling daadwerkelijk in de staatskas vloeit. Naast de primaire taak om criminele winsten af te nemen, heeft het BOOM de rol om opgebouwde kennis en ervaring over de ontnemingswetgeving te delen met justitiële ketenpartners zoals politie, in binnen- en buitenland, en andere OM-onderdelen.

In alle zaken moet er nauwe samenwerking zijn met de regio/lokale parketten, het FP of het LP. Daarom is afstemming over publicatie van persberichten of andere uitingen naar buiten noodzakelijk.

Persberichten van regio/lokaal parket of landelijk onderdeel

Vaak is een onderzoek naar afnemen van crimineel vermogen gekoppeld aan een strafzaak. Wanneer een regio/lokaal parket of landelijk onderdeel een persbericht publiceert, kunnen er raakvlakken met het afnemen van crimineel vermogen of met de taken van het BOOM zijn. Door een alinea op te nemen over het afnemen van

crimineel vermogen, schets je een evenwichtiger beeld van de rol van het OM. Het OM is immers ook verantwoordelijk voor het afnemen van criminele winsten.

Zie ook: Persberichten onder voorbeeld standaardteksten.

Voor meer informatie over het BOOM, of afstemming over een persbericht, kun je contact opnemen met de communicatieadviseur/ persvoorlichter van het BOOM, tel.

██████████ of per e-mail: ██████████@om.nl. art. 10, lid 2 e

Persvragen over BOOM kun je direct doorverwijzen naar de communicatieadviseur/ persvoorlichter van het BOOM.

CVOM

CVOM staat voor Centrale Verwerking Openbaar Ministerie en maakt onderdeel uit van het OM. De CVOM is gevestigd in Utrecht.

De CVOM zorgt voor de landelijke verwerking van drie zaakstromen:

- Mulderberoepen (verkeersgedragingen);
- 30 WAM (motorrijtuig zonder vereiste verzekering);
- 8 WVV 1994 (rijden onder invloed).

Naast de drie zaakstromen, Mulder, 8 WVV 1994 en 30 WAM levert de CVOM een vierde product: managementinformatie aan de overige OM-onderdelen en ketenpartners.

Persvragen over de CVOM als organisatie worden door de communicatieadviseur van de CVOM beantwoord, tel: 030 – 290 3810.

Persvragen over het landelijke beleid worden beantwoord door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Persvragen over concrete CVOM-gerelateerde zaken worden beantwoord door de persvoorlichter van het betreffende regio/lokale parket. De CVOM functioneert als backoffice voor de verschillende zaken van de parketten. Voor aanvullende informatie kan de persvoorlichter terecht bij de CVOM.

Zie ook het persprotocol CVOM dat als bijlage 2 is bijgevoegd.

DVOM

De Dienstverleningsorganisatie OM (DVOM) verricht de uitvoerende bedrijfsvoeringstaken voor alle OM-onderdelen (arrondissements- en ressortsparketten en landelijke OM-onderdelen). Het gaat hierbij om producten en diensten op de terreinen Personeel, Financiën, Informatiebeheer en Facilitair Beheer.

De DVOM bestaat uit vijf vestigingen in Dordrecht, Amsterdam, Zwolle, Den Bosch en Utrecht en een afdeling Bedrijfsvoering die (voorlopig) in Dordrecht is gevestigd. Vanuit deze vestigingen leveren de medewerkers zo veel als mogelijk gestandaardiseerde producten en -diensten aan de OM-onderdelen. Ook zijn er DVOM-medewerkers die hun werkplek hebben bij een van de OM-onderdelen.

Alle persvragen over de DVOM kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 - 33 99 848.

Functioneel Parket (FP)

Het Functioneel Parket bestaat sinds 1 januari 2003. Dit parket is specifiek gericht op ordeningswetgeving: een verzameling van wet- en regelgeving die randvoorwaarden stelt aan het maatschappelijk verkeer. Het gaat hierbij met name om de bestrijding van criminaliteit op het gebied van milieu, economie en fraude. Het Functioneel Parket stuurt bijzondere opsporingsdiensten aan en vervolgt de misdrijven die deze diensten aandragen.

Bijzondere opsporingsdiensten zijn:

- AID (Algemene Inspectiedienst van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit);
- FIOD- ECD (Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst en Economische Controle Dienst, van het ministerie van Financiën) en de BUMA/ STEMRA;
- SIOD (Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid);
- VROM- IOD (Inlichtingen en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu).

Op 1 oktober 2005 zijn de taken van het Functioneel Parket uitgebreid met milieutaken die tot dat moment waren ondergebracht bij overige parketten van het OM, behalve de leefbaarheidszaken. Het gaat hier om vrijwel alle milieuzaken van de regiopolitiekorpsen (regionale en interregionale milieuteams).

Het FP heeft een landelijke taak, maar om deze goed uit te kunnen voeren heeft het Functioneel Parket meerdere vestigingen. Het FP wordt centraal geleid vanuit Den Haag en heeft vier locaties in het land. Iedere vestiging bedient de daarbij behorende arrondissementen. Iedere locatie heeft een afdeling milieu en een afdeling financieel-economische criminaliteit. De locaties zijn gevestigd in Amsterdam, Den Bosch, Rotterdam en Zwolle.

Persvragen over het Functioneel Parket kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het FP, tel: 070 – 302 3241/06 – 4813 7078 of 070 – 302 3288/

art. 10, lid 2 e

Landelijk Parket (LP)

Onderdeel van het OM dat de (inter)nationaal georganiseerde misdaad bestrijdt. Het Landelijk Parket geeft leiding aan de opsporingsonderzoeken van de Nationale Recherche die zich in het bijzonder richt op:

- de internationale handel in en smokkel van mensen, cocaïne, heroïne, vuurwapens en explosieven, de productie en export van synthetische drugs, witwassen van misdaadgeld, terrorisme en extreme vormen van politiek geïnspireerd activisme.

Persvragen over het Landelijk Parket worden beantwoord door de persvoorlichter van het Landelijk Parket, tel: 010 – 496 66 22 /

art. 10, lid 2 e

Landelijk Parket Team Verkeer

Vanaf 1 januari 2010 valt het Landelijk Parket Team Verkeer (voorheen BVOM) onder het Landelijk Parket. Het Team Verkeer financiert en ondersteunt de

verkeershandhavingsteams die actief zijn in alle 25 politieregio's; landelijk meer dan 700 mensen. Deze teams houden zich voor 100% met het verkeer bezig volgens een unieke systematische werkwijze. Op basis van grondige ongevalsanalyses en overtredingspercentages controleren ze op overtredingen die de meeste slachtoffers in het verkeer maken: rijden onder invloed van alcohol, geen helm of gordel dragen, snelheidsovertredingen en rijden door rood.

Daarnaast heeft ze een aantal specifieke verkeerstaken:

- Loket transportcriminaliteit;
- Loket tanken zonder betalen;
- Aansturing dienst verkeerspolitie van het Korps landelijke politiediensten en de opsporingsdienst van de RDW.

Het Team Verkeer geeft adviezen over wet- en regelgeving op verkeersgebied aan onder meer het OM, ministerie van Justitie, politie en weggebruikers. Ook overlegt het team met alle partijen die verkeercontroles uitvoeren en bekijkt ze hoe de wetten en regels op straat effectief te handhaven zijn. Het Team Verkeer bepaalt overigens niet hoe die regels eruit zien: net als gewone wetten worden de verkeerswetten vastgesteld door de Eerste en Tweede Kamer.

Alle persvragen over (beleidsmatige) verkeerszaken en de Wet Mulder kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichter van het Team Verkeer,
tel: 0346 - 33 3310 / [REDACTED] of [REDACTED]. art. 10, lid 2 e

WBOM

Binnen het OM is het Wetenschappelijk Bureau van het OM (WBOM) het centrum voor de ontwikkeling en verspreiding van juridisch-inhoudelijke kennis. Het WBOM verricht wetenschappelijk onderzoek of laat dat doen, het is verantwoordelijk voor de kennisproducten op het OMtranet en geeft daarnaast adviezen op juridisch-inhoudelijk terrein aan het College van procureurs-generaal en aan andere OM-collega's.

Onderwerp van onderzoek

De wetenschappelijke onderzoeken spelen zich af op juridisch en operationeel-inhoudelijk terrein. In de praktijk betekent dit dat de onderzoeken vooral betrekking hebben op de wetgeving die in de opsporing of ter zitting relevant is. Vooral nog houdt het WBOM zich niet bezig met criminologische thema's of met beleidsevaluaties.

Contacten

Het WBOM versterkt en onderhoudt de betrekkingen met relevante personen en/of instituten op diverse terreinen. Vooral in het binnenland, maar indien nodig ook in het buitenland.

Persvragen over het WBOM kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Deel 3: Algemene Begrippenlijst OM

A.

Aanwijzing: zie Beleidsregels.

Aanwijzing Voorlichting opsporing en vervolging: zie deel 1:
Omgaan met de media.

Ademanalyse: zie Blaastest, ademanalyse en bloedproef.

Administratieve afhandeling: zie deel 2: Organisatie OM (CVOM).

Advocaat

De raadsman van de verdachte. Behartigt zijn juridische belangen. Houdt namens de verdachte een pleidooi in de rechtszaal. Elke advocaat is aangesloten bij de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA).

Het komt wel eens voor dat journalisten in contact willen komen met de advocaat van een bepaalde verdachte, maar niet weten wie dat is. Via COMPAS, GPS, NIAS of de zaakofficier kun je de naam en telefoonnummer van de advocaat achterhalen, maar uit privacyoverwegingen verstrekken wij die gegevens niet. Wel kun je het verzoek van de journalist neerleggen bij de betreffende advocaat. Het is vervolgens aan de advocaat om te beslissen of hij de journalist wil terugbellen of niet.

Advocaat-generaal

Bij het ressortsparket: een officier van justitie die de zaken in hoger beroep voor het gerechtshof brengt.

Bij de Hoge Raad: een adviseur die aan de Hoge Raad schriftelijk advies uitbrengt over een zaak. De Hoge Raad is hier niet aan gebonden. De advocaten-generaal bij de Hoge Raad worden aangestuurd door de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Zij

opereren geheel zelfstandig en los van het College van procureurs-generaal van het OM. Zie ook Hoge Raad.

Afkortingen

De afkortingenlijst is opgenomen in bijlage 4.

Afstand doen

1. Verklaring waarbij het OM of de verdachte aangeeft dat hij na de rechterlijke uitspraak in een zaak niet in hoger beroep of in cassatie gaat.
2. Verklaring van een verdachte dat hij afstand doet van iets dat in beslag is genomen, bijvoorbeeld een bij hem aangetroffen gestolen of geheelde voorwerp (of drugs, zodat die vernietigd kunnen worden).
3. Afstand doen van een getuige door de advocaat of officier van justitie. Deze getuige hoeft zich dan niet langer beschikbaar te houden voor het afleggen van een verklaring.
4. Afstand doen van het recht ter zitting te verschijnen door verdachte (door gedetineerde verdachten).

Agenda strafzittingen www.om.nl

Op onze website www.om.nl (homepage -> actueel -> Agenda strafzittingen) vind je onder *Agenda strafzittingen* een kort overzicht van strafzaken (opgesplitst per arrondissements- of ressortsparket) die in een bepaalde week op zitting komen. Journalisten en geïnteresseerden kunnen naar deze agenda worden verwezen, mochten zij een strafzitting willen bijwonen.

Elk parket plaatst (minimaal) twee interessante strafzaken per week op de site of levert deze aan bij de afdeling Communicatie van het Parket-Generaal, tel: 070 - 3399 888, e-mail: ██████████@om.nl. De afdeling Communicatie zorgt er art. 10, lid 2 e dan voor dat de strafzaken op de site worden geplaatst.

AIVD

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) doet in binnen- en buitenland onderzoek om tijdig dreigingen en risico's voor de nationale veiligheid te onderkennen. Eén van de taken van de dienst is onderzoek doen naar organisaties en personen (zoals veiligheidsonderzoeken naar vertrouwensfunctionarissen van het OM).

Alternatieve sanctie: zie Taakstraf.

AMBER Alert

AMBER Alert is het landelijke waarschuwingssysteem bij urgente kindervermissingen en –ontvoeringen. Hiermee kan de politie bij de ontvoering of vermissing van een kind direct heel Nederland waarschuwen – via PC- en TV-schermen, websites, e-mail, SMS, instant messaging, TV en radio. AMBER Alerts worden alleen uitgestuurd als gevreesd wordt dat het leven of de gezondheid van het kind serieus gevaar loopt. Naar verwachting is dit maximaal tien keer per jaar. Iedereen kan op vrijwillige basis AMBER Alert ontvangen en kan zich aanmelden voor de e-mail, instant messaging of SMS Alerts. Zie voor meer info:

www.amberalertnederland.nl

Ambtsmisdrijf

Misdrijf dat voor ambtenaren strafbaar is of waar een hogere straf op staat als een ambtenaar het pleegt.

Voorbeeld: het aannemen van steekpenningen door een ambtenaar. Het betreft een feit dat moet zijn begaan in de uitoefening van zijn werk (ambt).

Persvragen over (mogelijke) oriënterende of strafrechtelijke onderzoeken naar OM-medewerkers worden in principe door het parket waar het onderzoek plaatsvindt (arrondissements of ressorts) zelf beantwoord na afstemming met de persvoorlichters van het parket-Generaal. In een enkel geval kan na afstemming ervoor worden gekozen om de woordvoering toch over te dragen aan het Parket-Generaal.

Woordvoering over arbeidsrechtelijke maatregelen ten aanzien van officieren of advocaten-generaal ligt bij de persvoorlichters van het Parket-Generaal.

ANP

Het ANP (Stichting Algemeen Nederlands Persbureau) is het grootste Nederlandse persbureau. Het ANP levert nieuws aan kranten, omroepen, websites en tijdschriften, maar ook aan bedrijven, instellingen en overheid. Met name (gratis) dagbladen en internetmedia plaatsen veel van de berichten van het ANP. Er werken bij het ANP zo'n 250 mensen, onder wie ruim 160 journalisten. De berichtgeving wordt verzorgd door (foto)journalisten, correspondenten verspreid over het land, en journalisten en fotografen van internationale persbureaus. Het ANP is gevestigd in Rijswijk en heeft redacties in Amsterdam, Den Haag (parlementair), Rotterdam en Brussel.

Het ANP vertegenwoordigt in Nederland de Persbureaus AFP (Agence France Presse), DPA (Deutsche Presse Agentur), EFE (Spanje) en Belga (België).

De afdeling Communicatie van het Parket-Generaal heeft een abonnement op de nieuwsberichten van het ANP. Ook kunnen (ressorts)parketten zelfstandig een abonnement nemen op de nieuwsberichten van het ANP. De kosten zijn dan voor rekening van het betreffende (ressorts)parket.

ANP-perssupport

Het ANP-perssupport zorgt voor het distribueren van persberichten naar de media. Via ANP-perssupport krijgen aangesloten organisaties toegang tot het ANP-netwerk. De afdeling Communicatie van het Parket-Generaal maakt soms (bijvoorbeeld bij bekendmaking CEAS-rapport of benoeming nieuwe procureur-generaal bij het College) gebruik van het ANP-perssupport omdat het een zeer groot bereik heeft.

De afdeling Communicatie van het Parket-Generaal plaatst daarnaast al haar persberichten via www.om.nl conform het communicatiebeleid om hiermee de website uit te laten groeien tot dé informatiebron voor informatie over (het werk van) het OM. Zie ook persberichten.

Appèl: zie Hoger beroep.

APV

Een Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een door de gemeente op basis van de gemeentewet gemaakte regelgeving. Een APV is een regeling die voor iedereen geldt binnen de gemeente en is bedoeld om de lokale openbare orde te kunnen handhaven. Deze bevat uitsluitend overtredingen.

Arrest

Uitspraak van de Hoge Raad of één van de vijf gerechtshoven. De uitspraak van de rechtbank wordt vonnis genoemd.

Arrestatiebevel/ Europees Arrestatiebevel (EAB)

Opdracht (officiële benaming: bevel) van de officier van justitie aan de politie om een verdachte of een veroordeelde die zijn straf nog (geheel of ten dele) moet uitzitten aan te houden. Binnen de EU kent men het Europees Aanhoudings- of Arrestatiebevel (EAB). Hierin wordt op basis van een gerechtelijk besluit tot aanhouding van een verdachte of veroordeelde, genomen in een lidstaat van de Europese Unie, een andere lidstaat verzocht die verdachte of veroordeelde “over te leveren” (zo wordt de uitlevering tussen landen van de EU genoemd).

Persvragen over arrestatiebevelen in individuele zaken worden beantwoord door de persvoorlichter of persofficier/persadvocaat-generaal van het betreffende (ressorts)parket.

Persvragen op beleidsmatig vlak worden beantwoord door de persvoorlichters van het Parket-Generaal, tel: 070 – 33 99 848.

Arrondissement

Oorspronkelijk rechtsgebied. Nederland is verdeeld in 19 arrondissementen, met elk een rechtbank en een parket.

Arrondissementsparket: zie deel 2: Organisatie OM.

Arrondissementsrechtbank: zie Rechtbank.

Artikel 12 Sv-procedure

Wanneer een officier van justitie besloten heeft een verdachte van een strafbaar feit niet te vervolgen en de belanghebbende het daar niet mee eens is, kan de belanghebbende bij het gerechtshof een klacht-niet vervolging ex artikel 12 Sv indienen (in de volksmond: artikel 12 procedure).

De beslissing van het OM niet te vervolgen wordt dan ter beoordeling aan het gerechtshof voorgelegd. Die onderzoekt vervolgens of de klacht kennelijk gegrond/ontvankelijk is. Is dit het geval dan geeft het gerechtshof het parket opdracht alsnog vervolging in te stellen.

In een artikel 12 procedure richt een klager zich tot het gerechtshof. Het gerechtshof onderzoekt en beoordeelt de klacht en beslist daarna. Het is daarom aan het gerechtshof om te bepalen of er tijdens de procedure voorlichting moet plaatsvinden. Daarnaast of het (passief) voorlichting wil geven over de genomen beslissing of niet (nadat de betrokkenen zijn geïnformeerd). Artikel 12 procedures hebben een bijzonder karakter, gezien de beslotenheid van de procedure, de positie van de persoon wiens vervolging wordt gevraagd en de positie van het OM die hierin “slechts” een informerende/adviserende rol heeft.

Persvragen over artikel 12 procedures kunnen dus worden doorverwezen naar het gerechtshof waar de klacht door klager is ingediend. Beleidsvragen over de artikel 12 procedure kunnen worden doorverwezen naar de persvoorlichters van de Raad voor de rechtspraak, te bereiken op : 070 – 361 9758 / ██████████, e-mail:

██████████@rechtspraak.nl of : 070 – 361 9721 / ██████████, e-mail:

██████████@rechtspraak.nl

art. 10, lid 2 e

Verantwoordelijkheid OM na de beslissing van het gerechtshof

Na beëindiging van de artikel 12 procedure heeft het OM een eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot de voorlichting over het alsnog vervolgen of het handhaven van de beslissing niet te vervolgen.

Het OM mag, vanwege de beslotenheid van de artikel 12 procedure, behalve het "dictum" (de beslissing, uitspraak) geen verdere informatie over die procedure naar buiten brengen.

Het is van belang dat het arrondissementsparket en het gerechtshof afstemmen over (het moment van) de woordvoering.

Conclusies

1. Bij de voorlichting over artikel 12 procedures dient rekening gehouden te worden met het bijzondere karakter van deze zaken.
2. De verantwoordelijkheid voor het geven van voorlichting bij een artikel 12 procedure ligt primair bij het gerechtshof, daarom is er voor het OM een zeer beperkte rol weggelegd.
3. Een afstemming over de woordvoering tussen het ressortsparket en het gerechtshof is van belang.
4. Na beëindiging van de artikel-12-Sv-procedure heeft het OM een eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot de voorlichting over het alsnog vervolgen of het handhaven van de beslissing niet te vervolgen.

Auteursrecht (ook bekend als copyright)

Ook het OM moet betalen voor het gebruiken van teksten of foto's van anderen.

Bescherming van dit recht is vastgelegd in de auteurswet.

Zonder meer een foto publiceren kan dus niet. Het verdient aanbeveling de rechten van een foto af te kopen als je verwacht vaker dezelfde foto te (laten) publiceren zodat deze vrij te gebruiken is.

AU

Aanhouden en uitreiken. Manier om zaken snel af te doen door de verdachte al op het politiebureau een transactie aan te bieden of een dagvaarding te geven.

B.

Balie

Synoniem voor advocatuur.

Beheersoverleg: zie Driehoeksoverleg.

Beleidsregels

Aanwijzing

Een aanwijzing wordt gebruikt voor het stellen van beleidsregels over de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het OM. Een aanwijzing is afkomstig van het College van procureurs-generaal, die wordt gericht tot de hoofden van de parketten. Een aanwijzing is openbaar en staat onder het kopje 'Beleidsregels' op www.OM.nl.

Daarnaast kan de minister van Justitie aan het OM de officiële opdracht geven om een zaak op een bepaalde manier af te handelen. Als de minister aan het OM een aanwijzing geeft dat iemand strafrechtelijk moet worden vervolgd, dan moet hiervan een notitie in het strafdossier worden opgenomen. Geeft de minister aan het OM een aanwijzing iemand niet strafrechtelijk te vervolgen, dan moet hij per brief de Tweede Kamer hiervan in kennis stellen.

Richtlijn voor strafvordering

Een publiekrechtelijke rechtshandeling van algemene aard met dwingende, normatieve regels inzake de strafvordering afkomstig van het College van procureurs-generaal, die wordt gericht tot de hoofden van de parketten. Een richtlijn voor strafvordering, zijnde een aanwijzing, bevat de normatieve uitgangspunten voor het transactie- en requireerbeleid. Een richtlijn is openbaar en staat gepubliceerd op www.OM.nl.

Instructie

Een instructie is een schriftelijke mededeling met interne normatieve regels, afkomstig van het College van procureurs-generaal, die wordt gericht tot de hoofden van de parketten. Een instructie is een intern document en is dus niet openbaar.

Handleiding

Een handleiding is een schriftelijke mededeling, afkomstig van het College van procureurs-generaal, die wordt gericht tot de hoofden van de parketten. Een handleiding is een intern document en is dus niet openbaar.

Beleidssepot: zie Seponeren.

Belofte

Plechtige verklaring van een getuige op de zitting dat hij de waarheid zal spreken. Hij is dit verplicht. Als hij opzettelijk een valse verklaring aflegt, maakt hij zich schuldig aan meened. Getuigen kunnen afhankelijk van hun levensovertuiging de eed of belofte afleggen. Bij niet-gelovigen is dat de belofte en verklaren zij als volgt: "Dat beloof ik". Zie ook Eed.

Benadeelde partij

Degene die rechtstreeks schade heeft geleden door het door de verdachte gepleegde strafbare feit. Deze kan zich in de strafzaak voegen als benadeelde partij (middels een voegingsformulier) en zo schadevergoeding vragen. Het Wetboek van Strafvordering kent de term "slachtoffer" niet. In het strafproces wordt het slachtoffer van een strafbaar feit "benadeelde partij" genoemd.

Slachtofferverklaring

Het slachtoffer van een ernstig misdrijf kan in een zogenoemde schriftelijke slachtofferverklaring duidelijk maken wat de gevolgen van het misdrijf voor hem zijn. Deze verklaring kan door de rechter tijdens de rechtszaak worden voorgelezen.

Spreekrecht slachtoffer

Sinds 1 januari 2005 kunnen slachtoffers van bepaalde zware delicten gebruik maken van het spreekrecht. Dat betekent dat zij, hun partner of een familielid, tijdens de zitting mogen vertellen over de gevolgen die het delict voor hem of haar heeft gehad en mogen zij hun vordering toelichten. Slachtoffers kunnen ook vóór de zitting een zogenoemde slachtofferverklaring opstellen. De rechter kan deze tijdens de zitting voorlezen.

De schrijvende pers kan aantekeningen maken van wat slachtoffers tijdens de zitting te zeggen hebben. Er mogen volgens de richtlijn van de Raad voor de rechtspraak echter geen opnamen worden gemaakt van degene die van het spreekrecht gebruikmaakt. Datzelfde geldt als de rechter een verklaring voorleest.

Bekende Nederlander

Is of lijkt een bekende Nederlander bij een zaak betrokken, dan geldt voor deze persoon onverkort de privacybescherming. Alleen als de naam en het feit waarvan de bekende Nederlander wordt verdacht al in de media zijn genoemd kan het OM of de politie besluiten te reageren op berichtgeving. Het kan hierbij gaan om een bevestiging, het rechtzetten van een misverstand of het nuanceren van een eerder bericht in de media. De persvoorlichter/persofficier/persadvocaat-generaal zal waar mogelijk contact opnemen met de raadsman van de verdachte om hem te informeren voordat extra informatie aan de pers wordt verstrekt.

Indien het om politici of leden van het Koninklijk Huis gaat, graag even contact opnemen met de persvoorlichters van het Parket-Generaal zodat deze een en ander kunnen afstemmen met het ministerie van Justitie of met de Rijksvoorlichtingsdienst.

Beroep: zie Hoger beroep.

Beschermingsprogramma's

Je hebt de Aanwijzing beveiliging van personen en de Instructie getuigenbescherming. De aanwijzing is openbaar, de instructie niet.